

*Załącznik
do Uchwały Nr XXX/215/22
Rady Gminy Cielądz
z dnia 31 marca 2022 roku*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY CIELĄDZ
NA LATA 2022-2025**

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
Podstawy prawne.....	5
Rozdział I – Diagnoza	6
Wstęp	6
Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców	6
Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży	18
Diagnoza – badanie sprzedawców	29
Wnioski i rekomendacje	36
Rozdział II – Założenia i Adresaci Programu	42
Rozdział III – Realizatorzy Programu (posiadane zasoby)	43
Rozdział IV – Cele Programu	44
Rozdział V – Zadania Programu i sposoby ich realizacji.	45
Rozdział VI – Przewidywane rezultaty	50
Rozdział VII – Finansowanie zadań.....	51
Rozdział VIII –Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cielądzu ...	52
Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	52
Zasady wynagradzania Członków Komisji	53
Organizacja i podział pracy w Komisji.	53
Zasady dot. podróży członków GKRPA	54
Rozdział IX – Monitoring i ewaluacja	56
Rozdział X – Postanowienia końcowe	57

WPROWADZENIE

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), dokonano zmian dotyczących polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Dotychczas uchwalane przez gminy programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania od substancji psychoaktywnych (względnie: przeciwdziałania narkomanii), mogą być rozszerzone o kwestie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywana jest grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Często są to zachowania akceptowane społecznie. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Uzależnianie od alkoholu, jak również uzależnianie od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych, są z kolei uzależnieniami fizjologicznymi. Tego rodzaju uzależnienia są charakteryzowane jako nabyta silna potrzeba stałego zażywania określonych substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych.

Zgodnie z art.4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania

dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W kontekście nowego brzmienia art. 4¹ ust. 2, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień” (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z tychże uzależnień. Jest także dostosowany do specyfiki problemów występujących w Gminie Cielądz, uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż niniejszy Program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dot. uzależnień, uchwałami Rady Gminy Cielądz.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej albo centrum usług społecznych. W przypadku Gminy Cielądz realizatorem będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cielądzu. Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu niżej wymienione podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
4. Placówki oświatowe;
5. Placówki zdrowia;
6. Gminny Dom Kultury;
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki.

Swoimi działaniami wskazane podmioty są zobowiązane dążyć do zmniejszenia szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również pozostałymi uzależnieniami.

PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Cielądzna lata 2022-2025:

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm. – szczególnie w zakresie zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2021 r., poz. 2469);
2. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, ze zm.);
3. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
4. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm.);
5. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.);
6. z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym(Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.);
7. z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, ze zm.)

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – Dz. U. z 2021 r., poz. 642);
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 M.P. z 2021 r. poz. 1204).

Inne:

Uchwała Nr XVI.105.16Rady Gminy Cielądz z dnia 17 maja 2016 r., w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cielądzna lata 2016-2022.

ROZDZIAŁ I – DIAGNOZA

Wstęp

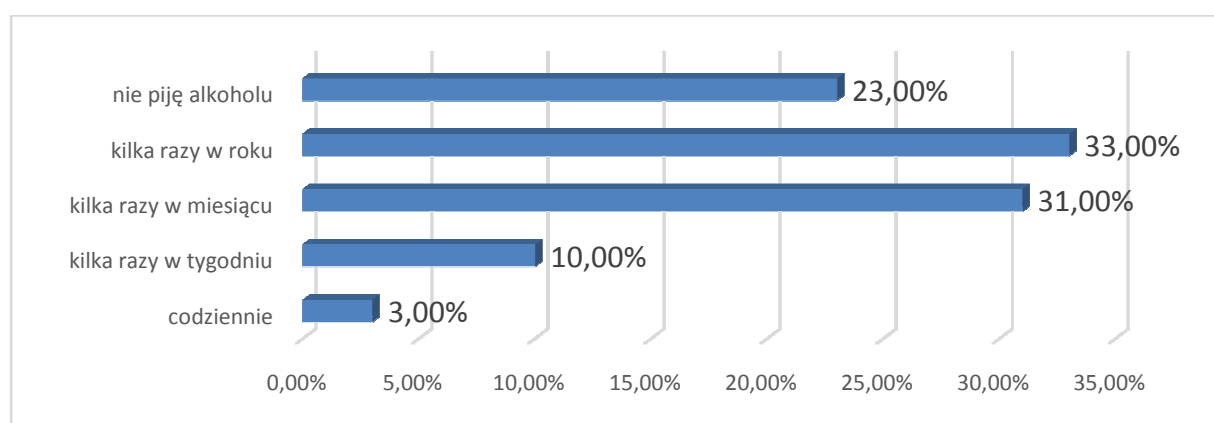
Konkretne działania profilaktyczne w zakresie uzależnień wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Gminy Cielądz jest Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy oraz informacje z instytucji, których charakter działalności jest ściśle powiązany z problematyką uzależnień.

Wskazana Diagnoza została przeprowadzona w 2021r., a w badaniu łącznie wzięło udział 212 osób (100 dorosłych mieszkańców, 102 uczniów szkół podstawowych i 10 sprzedawców alkoholu). Badanie odnosiło się między innymi do problemów spożywania alkoholu, jak również zażywania narkotyków, a także uzależnień behawioralnych.

Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców

Na początek mieszkańców poproszono o wskazanie jak często sięgają po alkohol. Z zebranego materiału badawczego wynika, że 23,00% ankietowanych w ogóle nie pije alkoholu. 33,00% respondentów spożywa alkohol kilka razy w roku, kolejne 31,00% osób pije napoje alkoholowe kilka razy w miesiącu, 10,00% osób kilka razy w tygodniu, a 3,00% badanych pije alkohol codziennie.

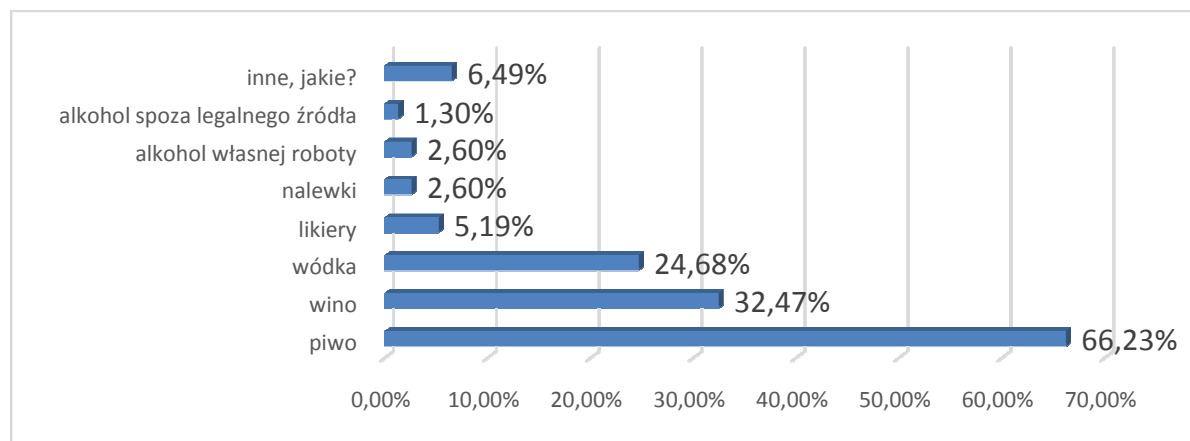
Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci badani mieszkańcy, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali, iż piją alkohol.

Osoby, które sięgają po alkohol, najczęściej spożywają: piwo (66,23%), wino (32,47%), wódkę (24,68%), likiery (5,19%), nalewki (2,60%), a kolejne 2,60% osób pije alkohol własnej roboty. 6,49% mieszkańców spożywa inny alkohol, jednak osoby te nie wskazały o jakie alkohole chodzi. Natomiast 1,30% ankietowanych spożywa alkohol spoza legalnego źródła.

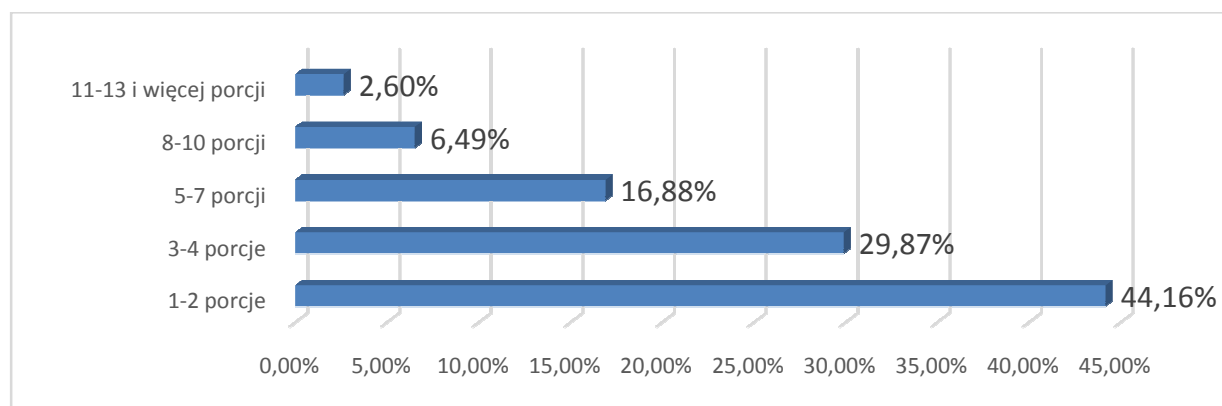
Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Większość respondentów, jednorazowo wypija od 1 do 2 porcji alkoholu (44,16%). Natomiast 29,87% osób wypija 3-4 porcje w dniu, w którym go spożywają, 16,88% osób wypija 5-7 porcji, 8-10 porcji wypija jednorazowo 6,49% osób, a 2,60% badanych mieszkańców wypija w czasie dnia, w którym spożywają alkohol, aż 11-13 i więcej porcji alkoholu.

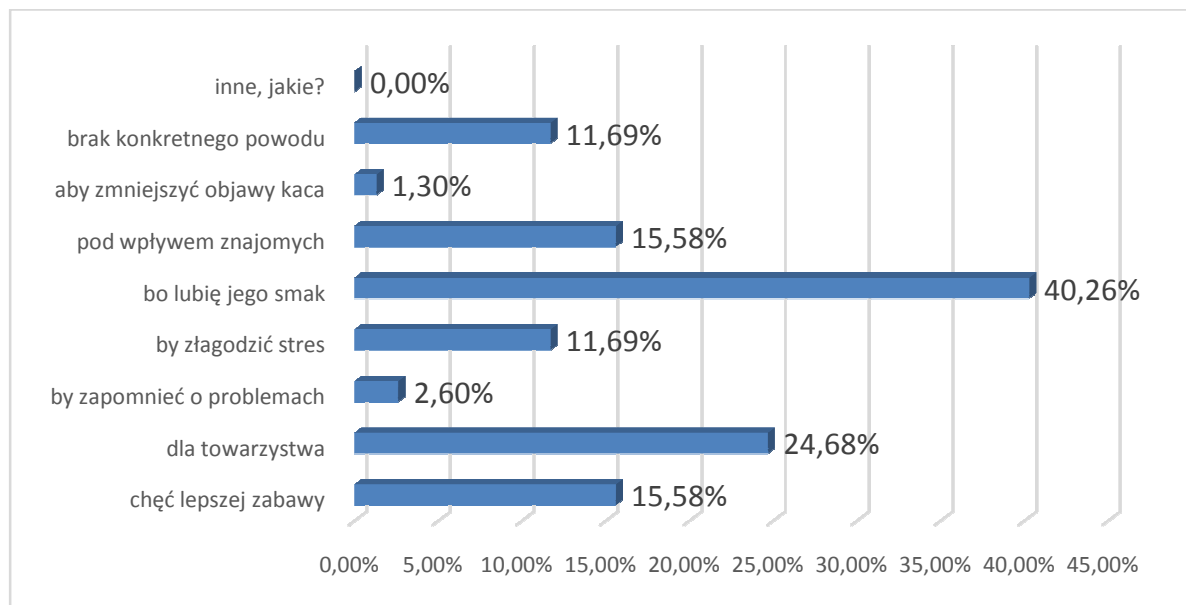
Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije?

Preferencje smakowe to główny powód sięgania po alkohol przez mieszkańców Gminy Cielądz – taką odpowiedź wskazało 40,26% badanych. W dalszej kolejności wymieniano

następujące powody: towarzystwo (24,68%), chęć lepszej zabawy (15,58%), wpływ znajomych (15,58%), brak konkretnego powodu (11,69%), próba złagodzenia stresu (11,69%), aby zapomnieć o problemach (2,69%) oraz aby zmniejszyć objawy kaca (1,30%).

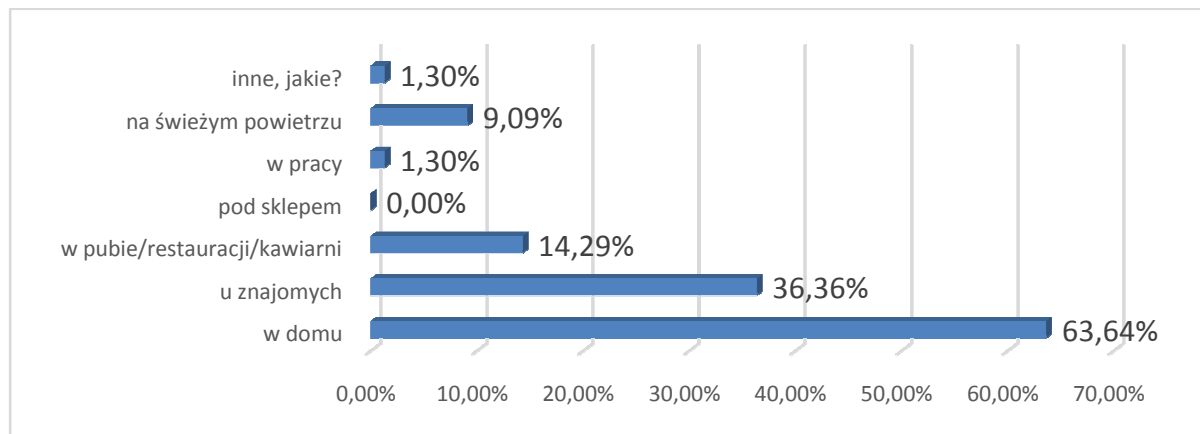
Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy spożywają alkohol głównie w domu (63,64%) oraz u znajomych (36,36%). W pubach/restauracjach lub kawiarniach alkohol spożywa 14,29% osób, a na świeżym powietrzu pije 9,09% badanych, co może mieć związek z sytuacją pandemiczną i idącymi za nią obostrzeniami. Dodatkowo 1,30% osób spożywa alkohol w miejscu pracy.

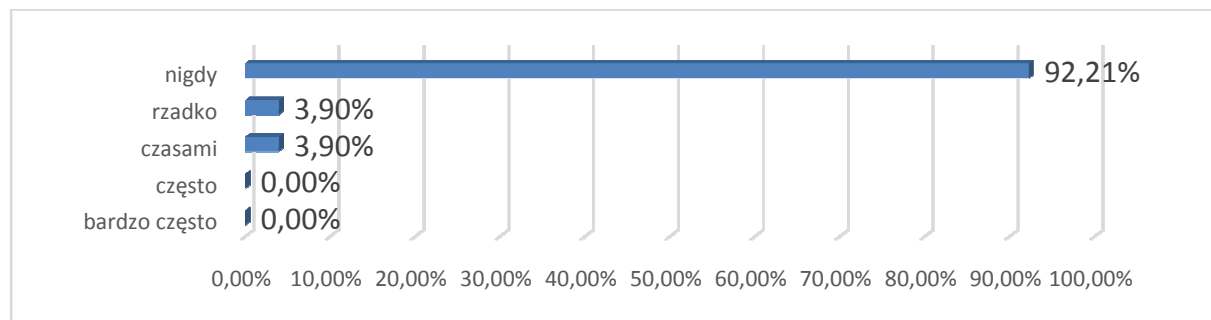
Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

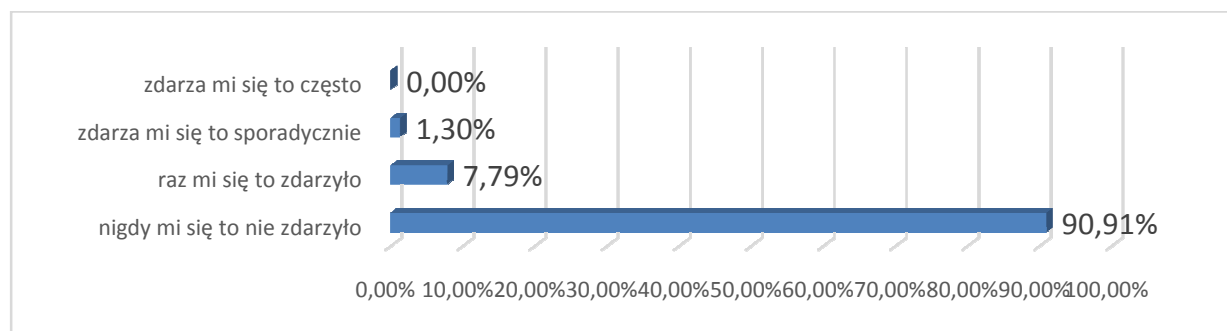
Jak przyznaje 92,21% badanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych znajdując się pod wpływem alkoholu. Natomiast 3,90% osób zdarzało się to rzadko, a kolejnym 3,90% ankietowanych czasami.

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

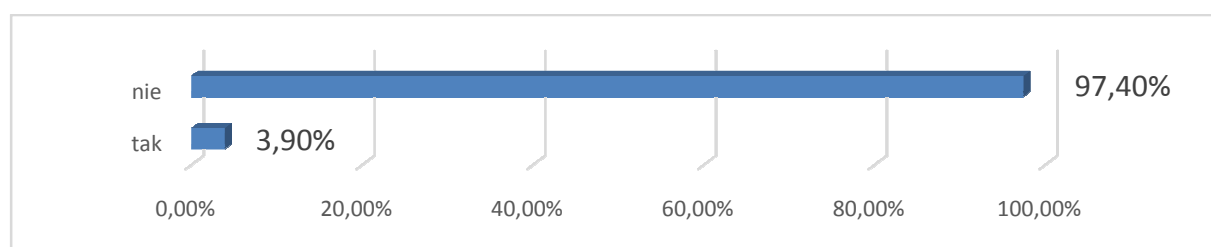
7,79% ankietowanych przyznało, że zdarzyło im się rzadko prowadzić pojazd znajdując się pod wpływem alkoholu, a 1,30% osób robi to sporadycznie. Dane te pokazują, iż problem pijanych kierowców może być obecny na terenie Gminy Cielądz, jednak jego skala nie przybiera znacznych rozmiarów.

Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

3,90% ankietowanych respondentów zostało zatrzymanych za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości.

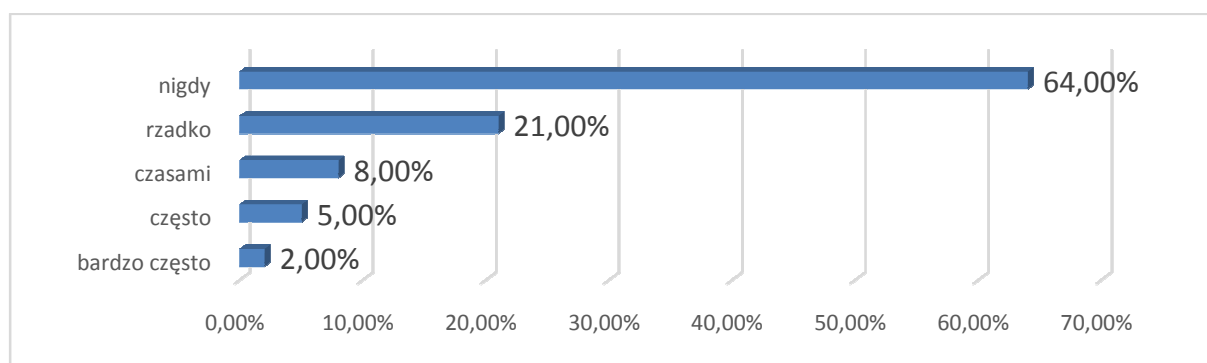
Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

Na kolejne pytania odpowiedzi udzielali wszyscy ankietowani biorący udział w badaniu.

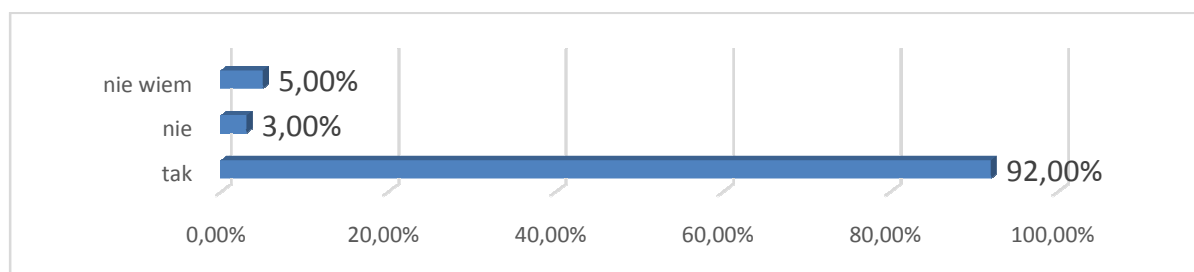
Spośród wszystkich badanych 21,00% respondentów wskazało, że rzadko widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości przez mieszkańców Gminy Cielądz. 8,00% osób widuje taką sytuację czasami, 5,00% widuje ją często, a 2,00% osób bardzo często. Natomiast 64,00% badanych nigdy nie było świadkiem takiej sytuacji. Sygnalizować to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Gminy Cielądz.

Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

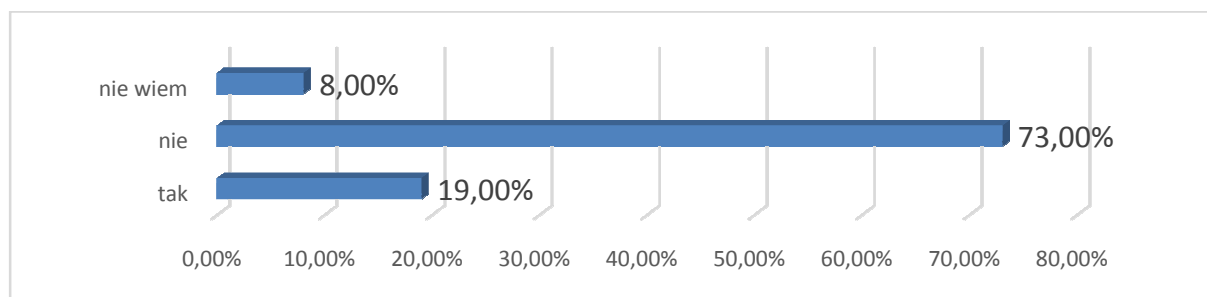
Większość respondentów uważa, że picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka (92,00%). 3,00% osób nie zgodziło się z tą opinią, a kolejne 5,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

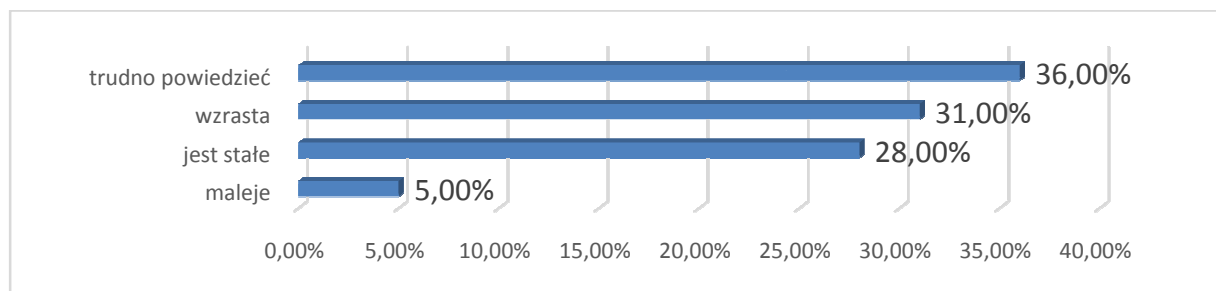
Jednak już 19,00% respondentów przyznało, że widziało na terenie gminy kobiety w ciąży spożywające alkohol. 73,00% osób nigdy nie widziało w gminie kobiet w ciąży spożywających alkohol, a 8,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 28,00% mieszkańców uważa, że obecnie w gminie skala problemu alkoholowego jest na stałym poziomie. Z tą opinią nie zgodziło się 31,00% osób – uważają, że obecnie pije się więcej niż kiedyś. Natomiast 5,00% badanych twierdzi, iż obecnie pije się mniej niż w poprzednich latach. 36,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu.

81,00% mieszkańców uważa, że **przychodzenie do pracy na kacu** jest zachowaniem nieodpowiednim. Z tą opinią nie zgodził się 2,00% osób – uważają oni, iż nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Natomiast 17,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

69,00% osób sądzi, iż **alkohol w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten w wódce**, zaś z tą opinią nie zgodziło się 8,00% osób - twierdzą oni, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. 23,00% osób wskazało, iż nie potrafią ustosunkować się do tego stwierdzenia.

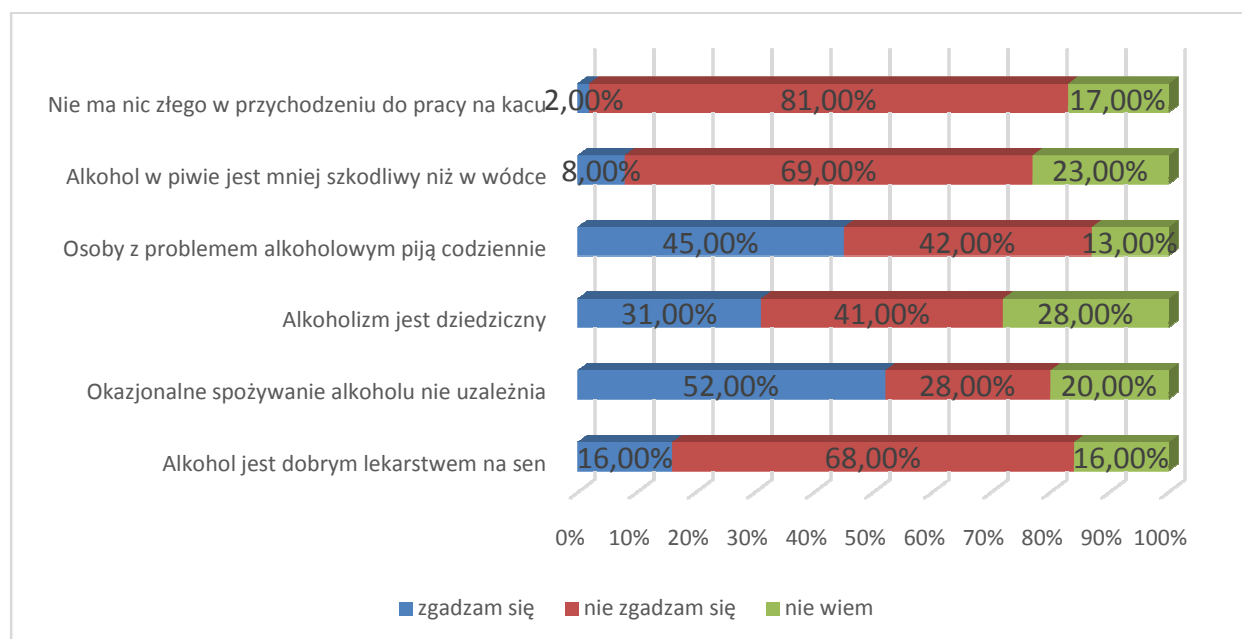
Ze stwierdzeniem „**Osoby z problemem alkoholowym piją codziennie**” zgodziło się 45,00% ankietowanych, zaś 42,00% nie zgodziło się z tym stwierdzeniem. 13,00% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

31,00% ankietowanych uważa natomiast, iż **alkoholizm jest dziedziczny**, a 41,00% osób nie zgadza się z tą opinią. Do tego stwierdzenia nie potrafiło odnieść się 28,00% osób.

Według 52,00% mieszkańców **okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia**. Z tym stwierdzeniem nie zgodziło się 28,00% osób, a 20,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

16,00% badanych uważa, że **alkohol jest dobrym lekarstwem na sen**, 68,00% osób nie zgadza się z tą opinią, a 16,00% wskazało odpowiedź „nie wiem”.

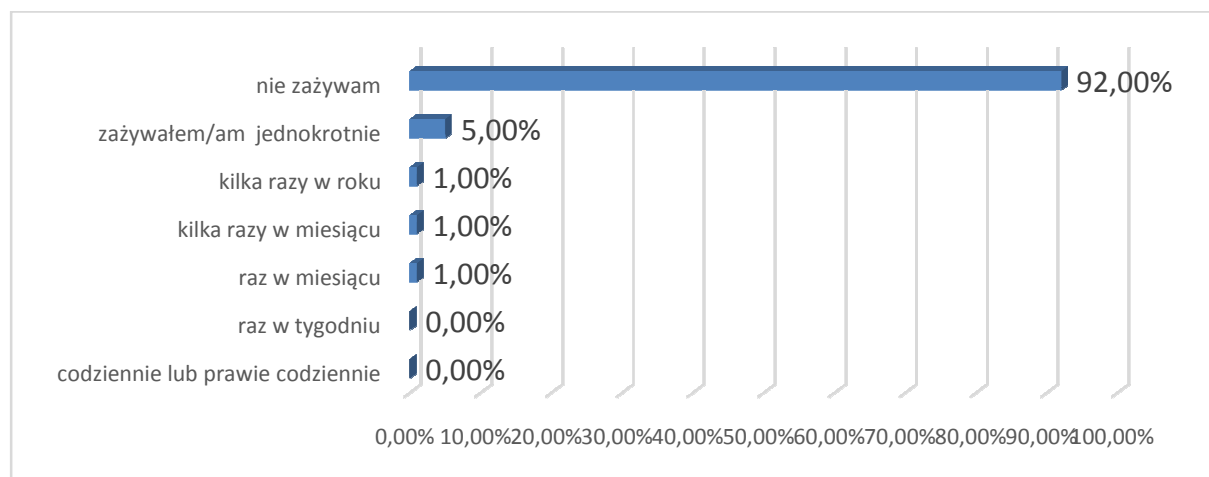
Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Kolejnym, poruszonym w Diagnozie problem, był problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. Do sięgania po substancje psychoaktywne przyznało się 8,00% mieszkańców. Analizując częstotliwość zażywania

narkotyków przez ankietowanych mieszkańców dostrzec można, iż 5,00% osób zażywało te substancje raz, 1,00% kilka razy w roku, kolejny 1,00% osób kilka razy w miesiącu, a również 1,00% osób raz w tygodniu.

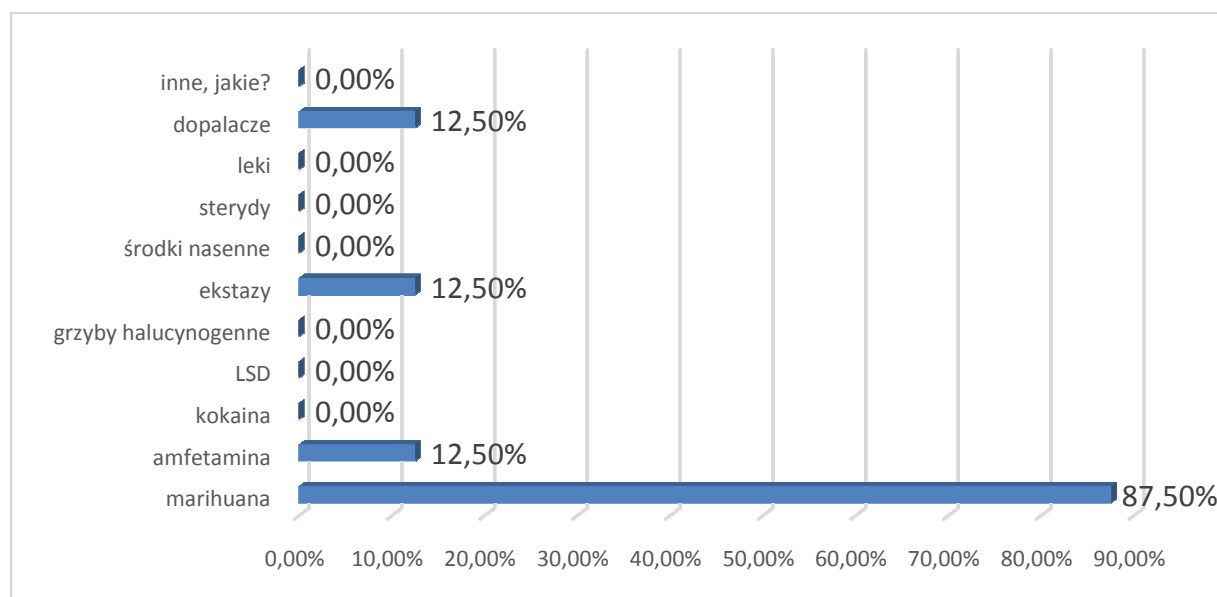
Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?

Na kolejne dwa pytania dotyczące sięgania po substancje psychoaktywne odpowiadały te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż miały kiedykolwiek kontakt z narkotykami.

Osoby, które zażywały narkotyki, sięgały po następujące substancje: marihuanę (87,50%), amfetaminę (12,50%), ekstazy (12,50%) oraz dopalacze (12,50%).

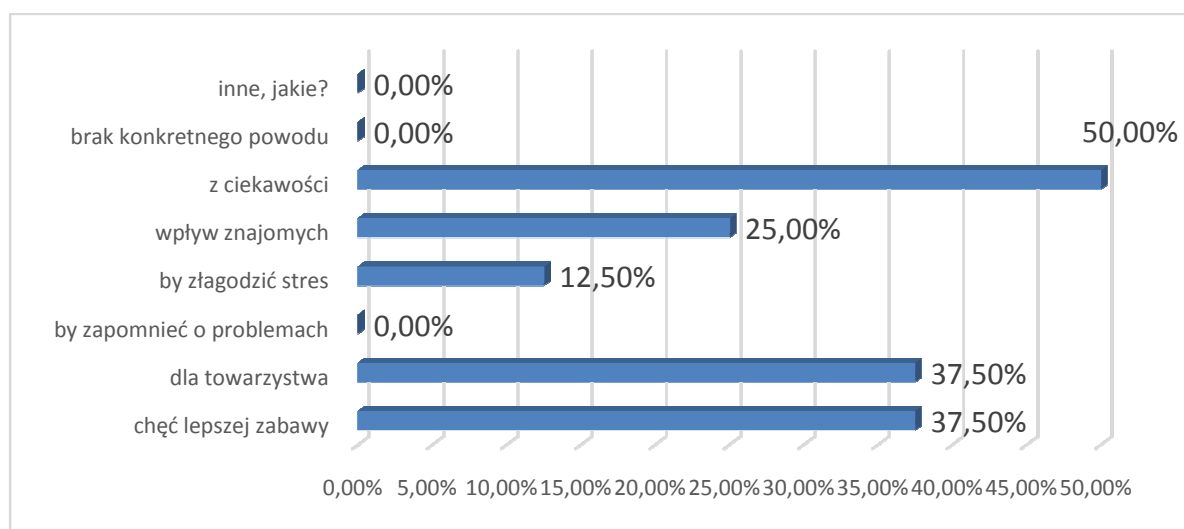
Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Głównym, wymienianym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców Gminy Cielądz była: ciekawość (50,00%), rzadziej chęć lepszej zabawy (37,50%), towarzystwo (37,50%), wpływ znajomych (25,00%) oraz próba złagodzenia stresu (12,50%).

Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

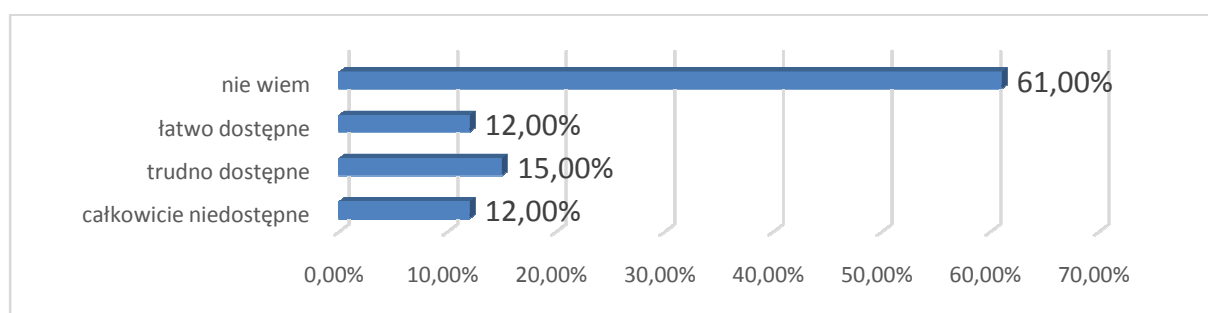

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy mieszkańcy, a nie tylko ci, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali, że zażywali środki psychoaktywne.

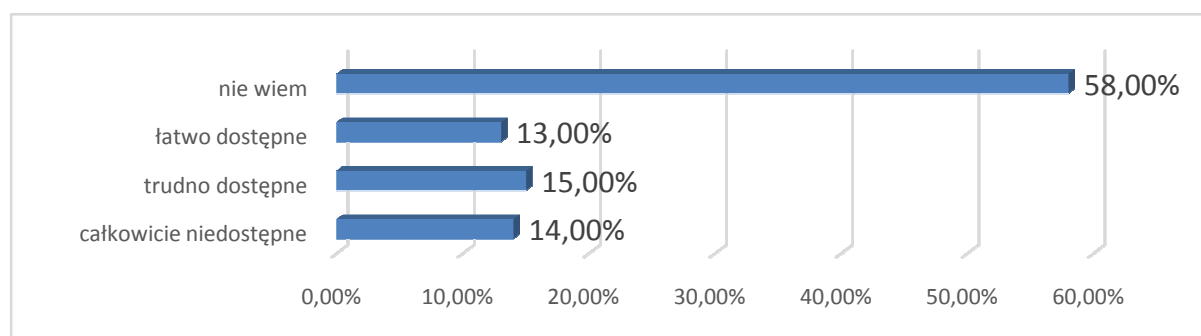
W zamierzeniu diagnozy problemu narkotykowego w gminie, było również sprawdzenie dostępności środków psychoaktywnych w społeczności lokalnej. W tym celu poproszono wszystkich badanych o ocenę możliwości pozyskania narkotyków i dopalaczy na terenie ich gminy. Co ciekawe, aż 61,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 15,00% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem 12,00% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się również 12,00% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

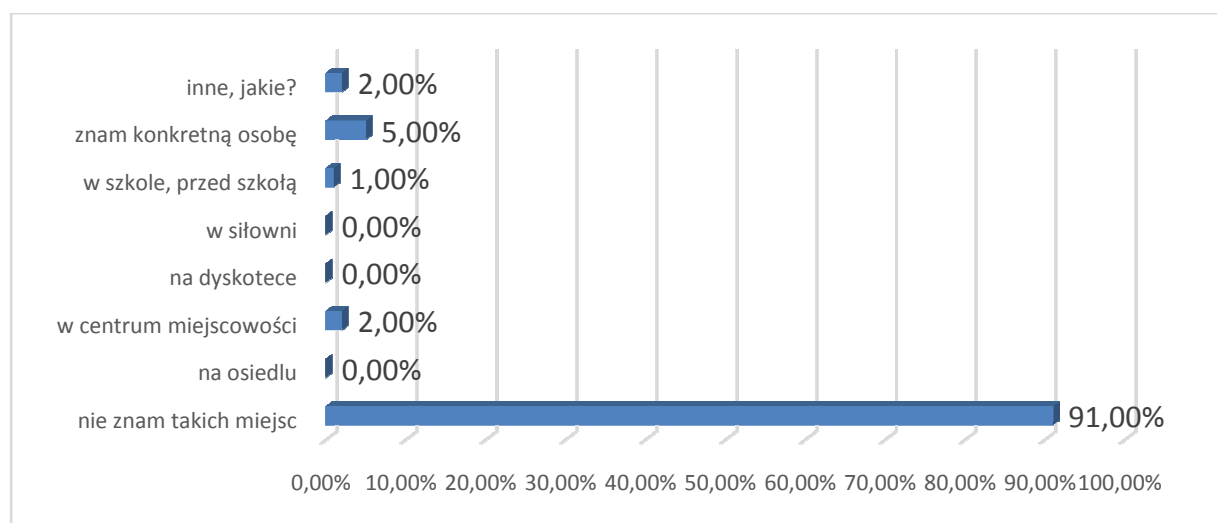
W kolejnym pytaniu ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania dopalaczy. Wyniki wskazują na to, że mieszkańcy mają nieco mniejszą wiedzę na temat dostępności dopalaczy niż narkotyków. 58,00% mieszkańców nie wie, jaka jest możliwość pozyskania takich substancji, 13,00% uważa, że są one trudno dostępne, zdaniem 14,00% respondentów całkowicie niedostępne. W opinii kolejnych 13,00% mieszkańców dopalacze na terenie ich miejscowości łatwo jest pozyskać.

Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Zdecydowana większość ankietowanych (91,00%) nie potrafiła wskazać miejsc w Gminie Cielądz, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: centrum miejscowości (2,00%), okolice szkoły (1,50%). Natomiast 5,00% osób zna konkretną osobę, która sprzedaje narkotyki lub dopalacze.

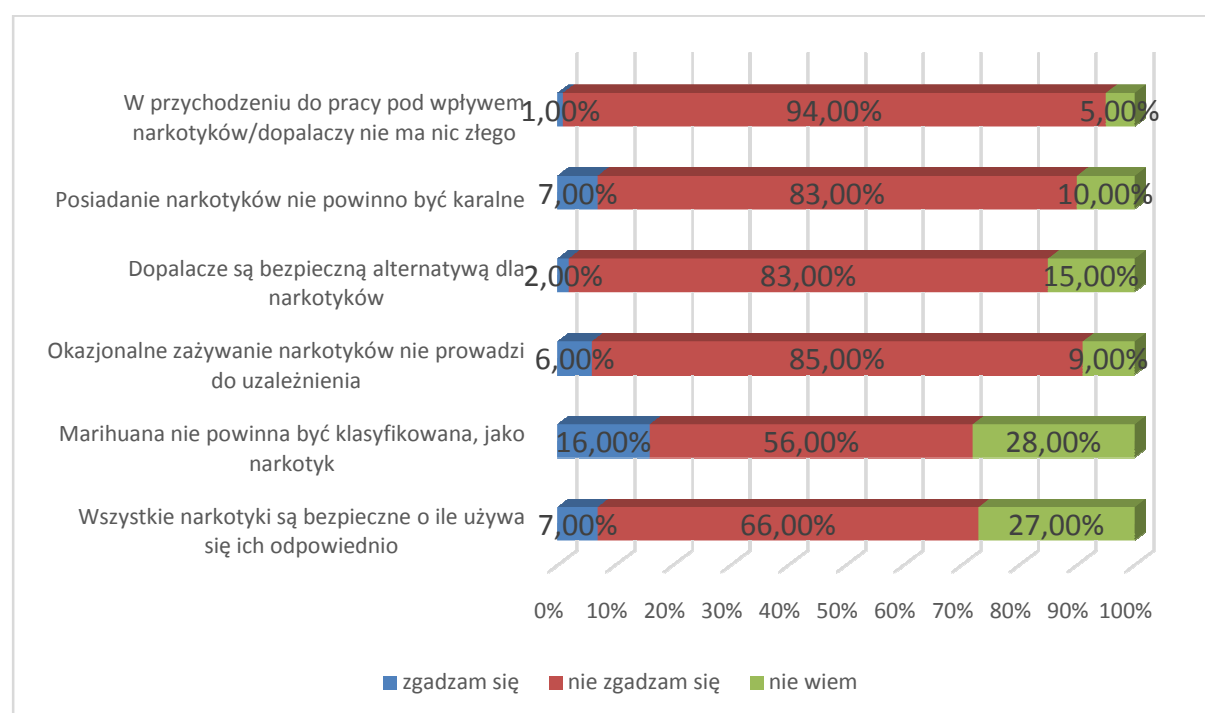
Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowanych poproszono również o ustosunkowanie się do sześciu stwierdzeń. Pytanie miało na celu sprawdzenie wiedzy ankietowanych dotyczącej substancji psychoaktywnych. Co istotne, zdecydowana większość ankietowanych twierdzi, iż **przychodzenie do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy jest czymś złym** (94,00%). Również znaczna część osób uważa, że **posiadanie narkotyków powinno być karalne** (83,00%), a 7,00% osób nie zgodziło się z tą opinią. 83,00% badanych sądzi, iż **dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków**, Natomiast 2,00% osób uważa, że te substancje mogą być alternatywą. Dodatkowo 16,00% respondentów uważa, że **okazjonalne zażywanie narkotyków nieprowadzi do uzależnień**, a 56,00% osób nie zgodziło się z tą opinią. Jeśli chodzi o **stosunek do marihuany** to 16,00% osób uważa, że nie powinna być ona zaliczana do narkotyków. Nie zgadza się z tym 56,00% badanych. Co istotne, zdecydowana większość respondentów (66,00%) uważa, że **żadne narkotyki nie są bezpieczne, bez względu na to czy używa się ich odpowiednio**, a 7,00% badanych nie zgodziło się z tą opinią.

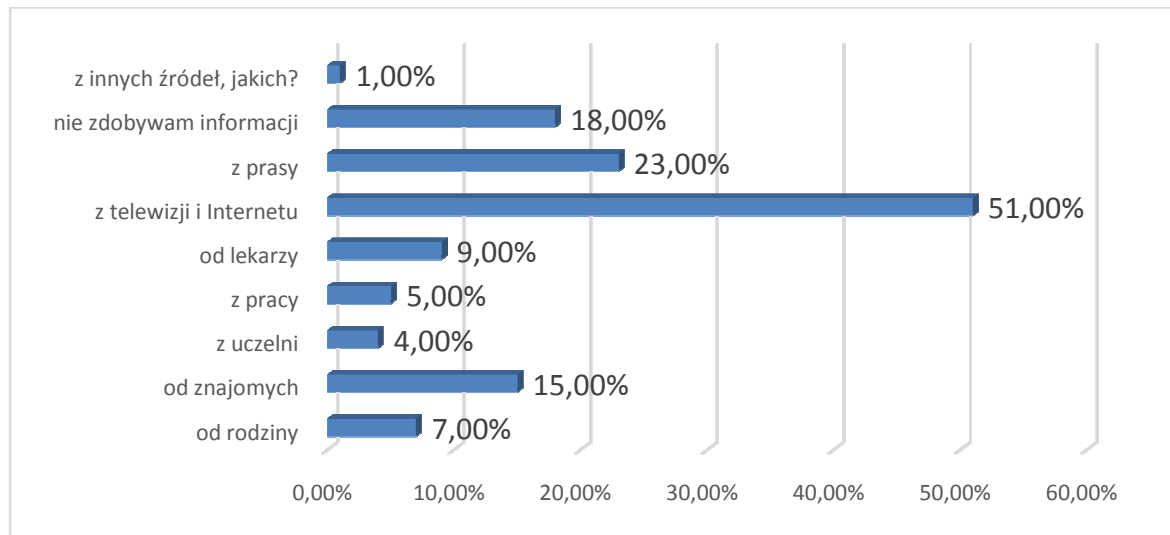
Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Z przedstawionych badań wynika, iż najwięcej ankietowanych czerpie informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych z telewizji i Internetu (51,00%). W dalszej kolejności badani wskazywali na: prasę (23,00%), znajomych (15,00%), lekarza (9,00%), rodzinę (7,00%), pracę (5,00%), uczelnię (4,00%). Istotną informacją jest fakt,

iż 18,00% osób w ogóle nie czerpie wiedzy na ten temat, co wskazuje, że nie interesują się tą tematyką.

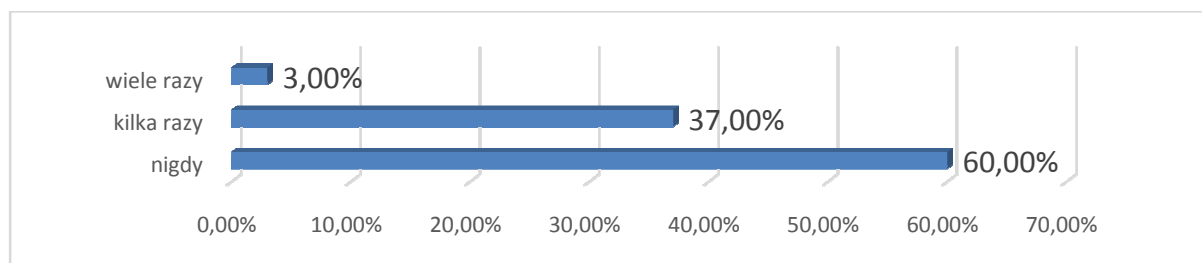
Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W Diagnostyce podjęto również problem uzależnień behawioralnych. W pierwszej kolejności zapytano respondentów, czy kiedykolwiek brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy. 60,00% osób nigdy nie korzystało z takich usług, 37,00% osób robiło to kilka razy, a 3,00% osób robiło to wiele razy.

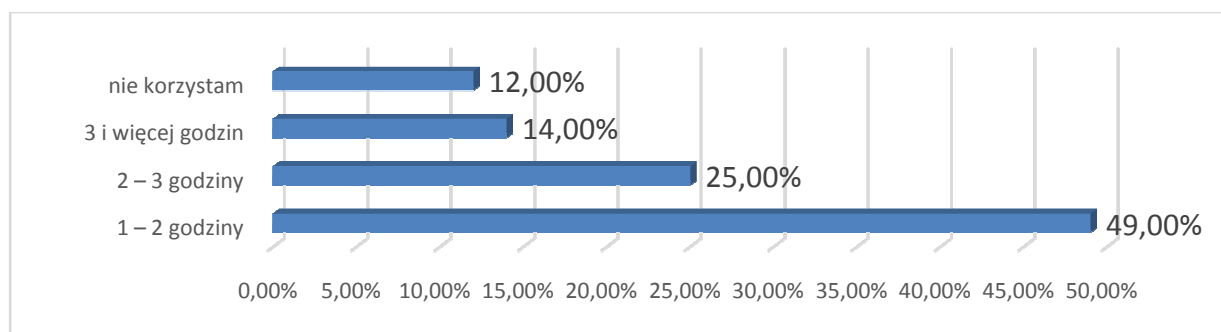
Czy brał/a Pan/i udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy lub grał/a Pan/i na automatach, w salonach gier?

Następnie ankietowanych zapytano, ile czasu spędzają każdego dnia przeglądając Internet. Większość osób na tę aktywność poświęca od 1 do 2 godzin (49,00%). Natomiast od 2 do 3 godzin poświęca na tę rozrywkę 25,00% ankietowanych, a 14,00% osób spędza na

przeglądaniu Internetu ponad 3 godziny dziennie. Natomiast 12,00% osób nie korzysta z Internetu.

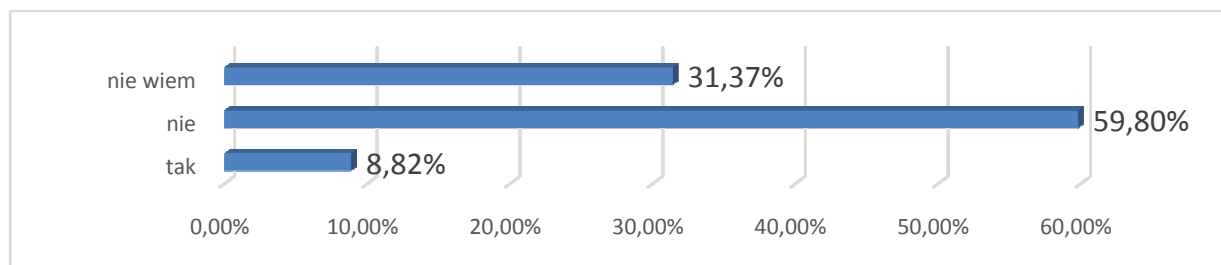
Ile czasu spędza Pan/i przeglądając Internet w ciągu dnia?

Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży

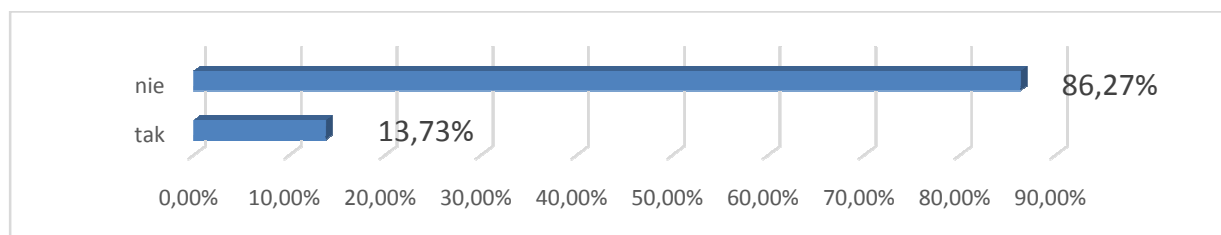
Na początek młodych respondentów zapytano o ich zdaniem, osoby w ich wieku spożywają alkohol. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 8,82% badanych, 59,80% uczniów uważa, że ich rówieśnicy nie piją alkoholu, zaś 31,37% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

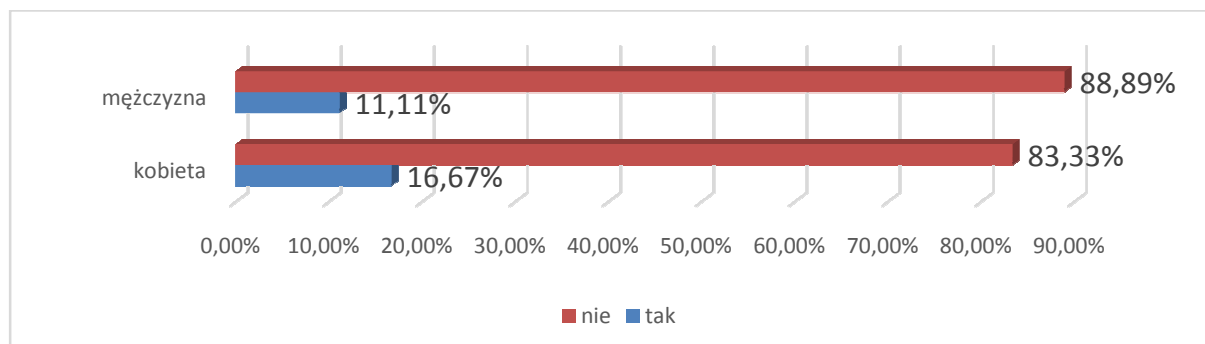
Do spożywania kiedykolwiek w życiu alkoholu przyznało się 13,73% uczniów. Natomiast 86,27% ankietowanych nigdy nie spożywało napojów alkoholowych.

Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

Korelując zmienną płeć z pytanie „Czy próbowałeś/aś pić alkohol?” wynika, iż 16,67%¹ dziewczynek i 11,11%² chłopców spożywało napoje alkoholowe. Pokazuje to, iż to chłopcy rzadziej niż dziewczynki sięgają po alkohol.

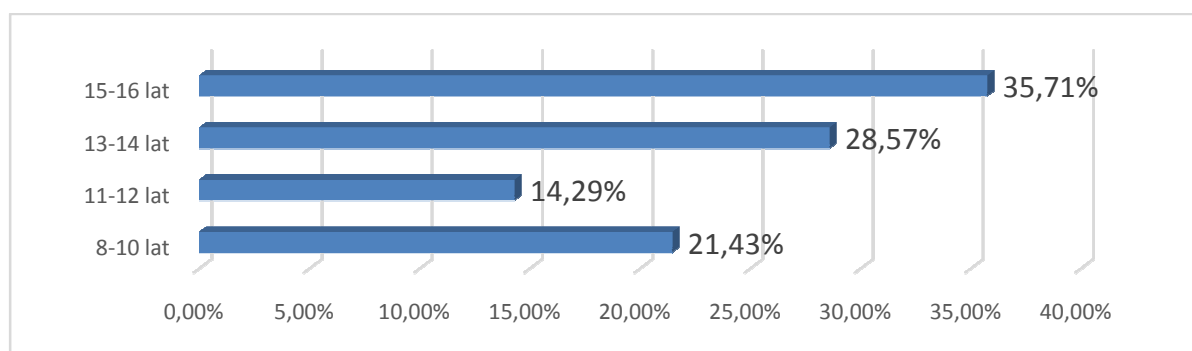
Czy próbowałeś/aś pić alkohol? – w podziale na płeć

Na kolejne pytania dotyczące spożywania alkoholu odpowiedź mogli udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż piły alkohol.

Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 15-16 lat (35,71%). 28,57% uczniów pierwszy raz piło alkohol w wieku 13-14 lat. Natomiast w wieku 8-10 lat pierwszy raz po alkohol sięgnęło 21,43% badanych uczniów, a w wieku 11-12 lat – 14,29% uczniów.

W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

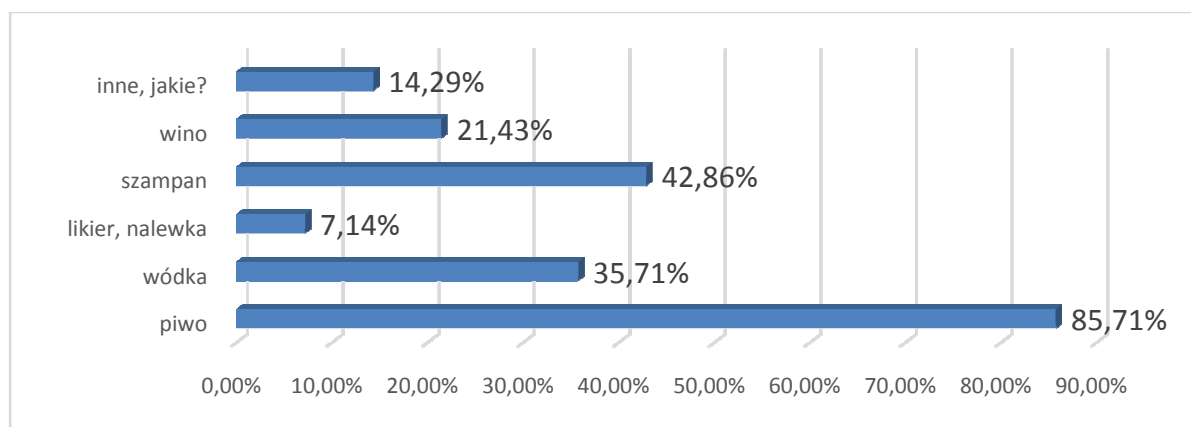
Następnie młodzież, która miała już kontakt z alkoholem, poproszono o wskazanie rodzaju napoju wysokoprocentowego, który zdarzyło im się próbować. Respondenci najczęściej wskazywali na: piwo (85,71%), szampana (42,86%), wódkę (35,71%), wino (21,43%) oraz

¹ 8 osób.

² 6 osób.

likier i nalewki (7,14%). 14,29% uczniów wskazało odpowiedź „inne”, jednak nie podali nazw alkoholi, które spożywali.

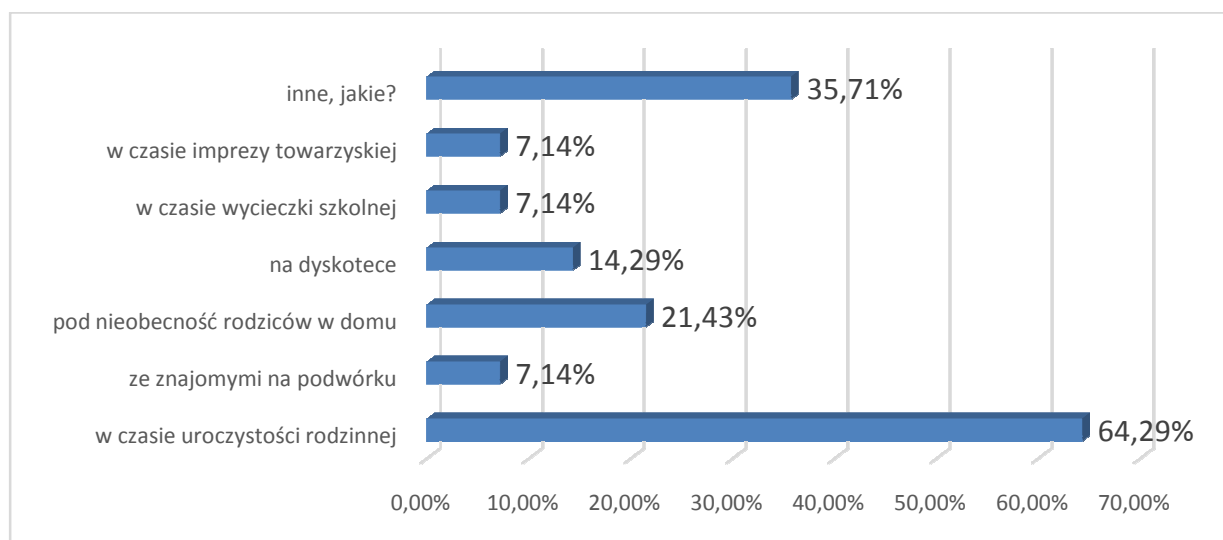
Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie po raz pierwszy sięgali po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (64,29%), a także: pod nieobecność rodziców w domu (21,43%), na dyskotecę (14,29%), w czasie imprezy towarzyskiej (7,14%), ze znajomymi na podwórku (7,14%) oraz w czasie wycieczki szkolnej (7,14%). Dodatkowo 35,71% uczniów wskazało inne okoliczności, jednak nie podali konkretnych przykładów.

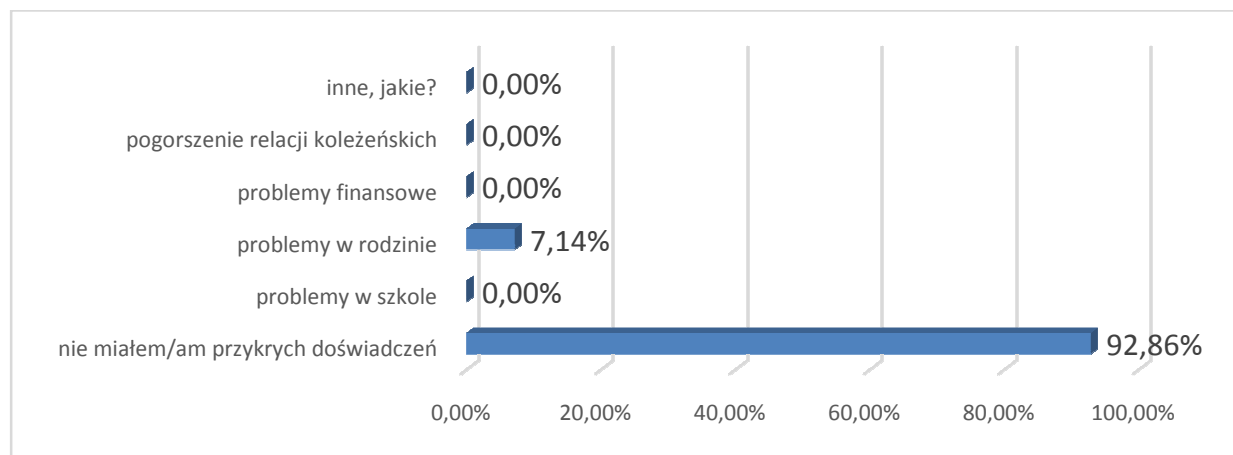
W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Większość uczniów, którzy przyznali, że spożywali już alkohol nie doświadczyło nigdy negatywnych konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu (92,86%). Pozostali uczniowie wskazywali, iż doświadczyli: problemów w rodzinie (7,14%).

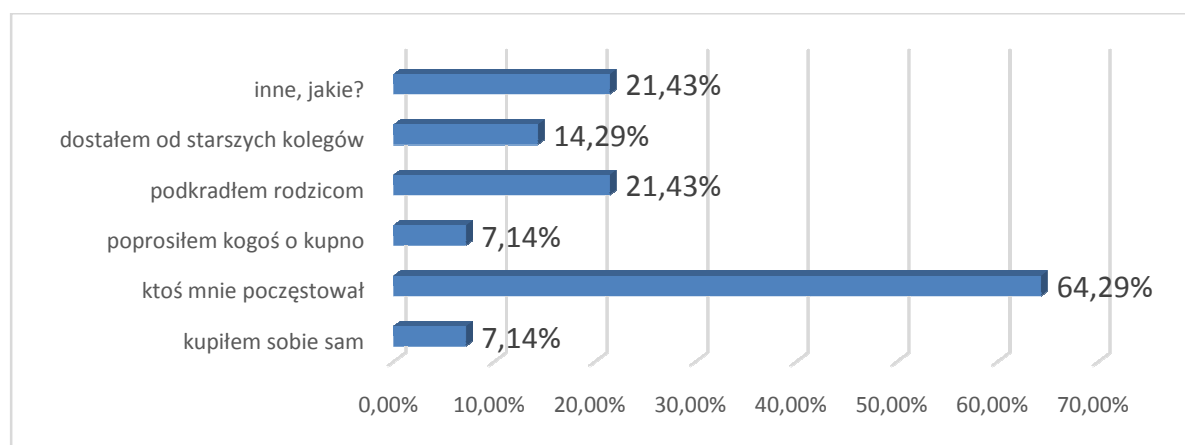
Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie poproszono ankietowanych uczniów o wskazanie jak zdobywają alkohol. Ponad połowa badanych przyznała, że została nim poczęstowana (64,29%), może to wskazywać, iż uczniowie spożywali w tym przypadku alkohol jednorazowo. Natomiast 21,43% uczniów podkraść alkohol rodzicom, 14,29% uczniów dostało alkohol od starszych kolegów, 7,14% osób poprosiło kogoś o zakup. Natomiast kolejne 7,14% uczniów kupiło sobie samodzielnie alkohol. 21,43% uczniów zdobyło alkohol w inny sposób, jednak uczniowie nie wyjaśnili w jaki.

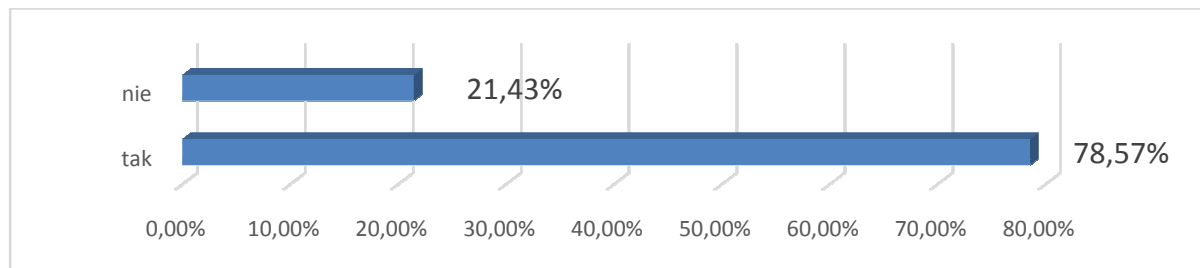
Jak otrzymałeś/aś alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

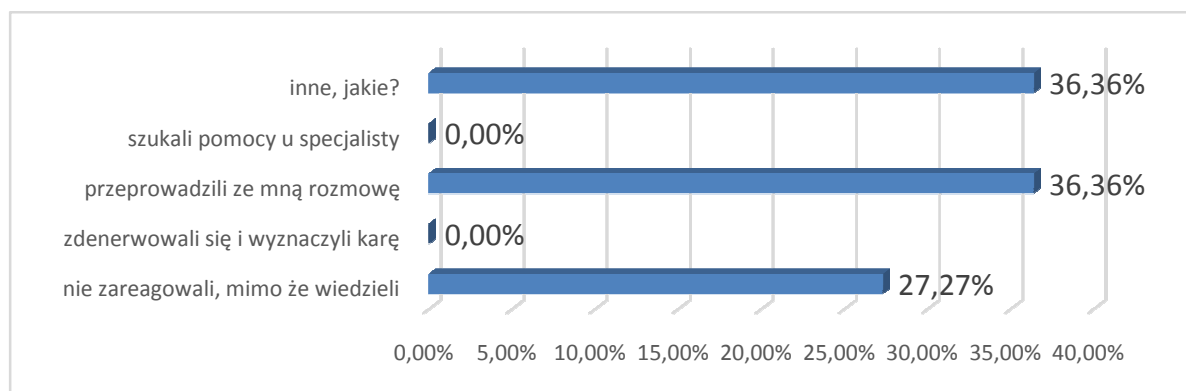
Co ciekawe, większość uczniów przyznało, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu – taką odpowiedź wskazało 78,57% badanych.

Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?

Niepokój budzi fakt, iż 27,27% uczniów uważa, że ich rodzice nie zareagowali na informację o spożywaniu przez nich alkoholu. Natomiast 36,36% respondentów przyznało, że ich rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę. Natomiast kolejne 36,36% rodziców zareagowało w inny sposób, jednak uczniowie nie opisali ich reakcji.

Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

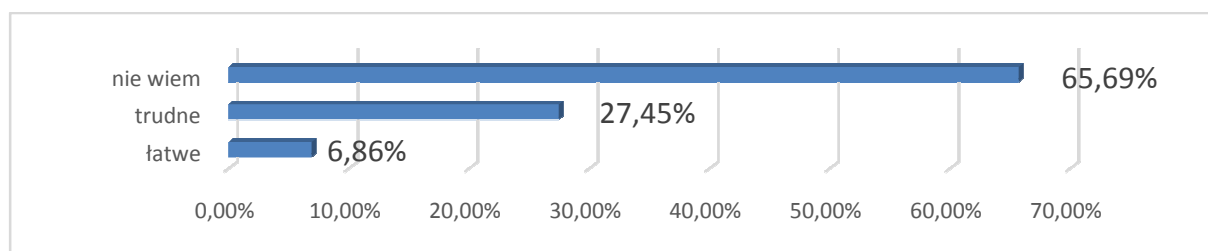

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytania dotyczące spożywania alkoholu odpowiedź mogli udzielić wszyscy respondenci – nie tylko te osoby, które zadeklarowały, iż piły alkohol.

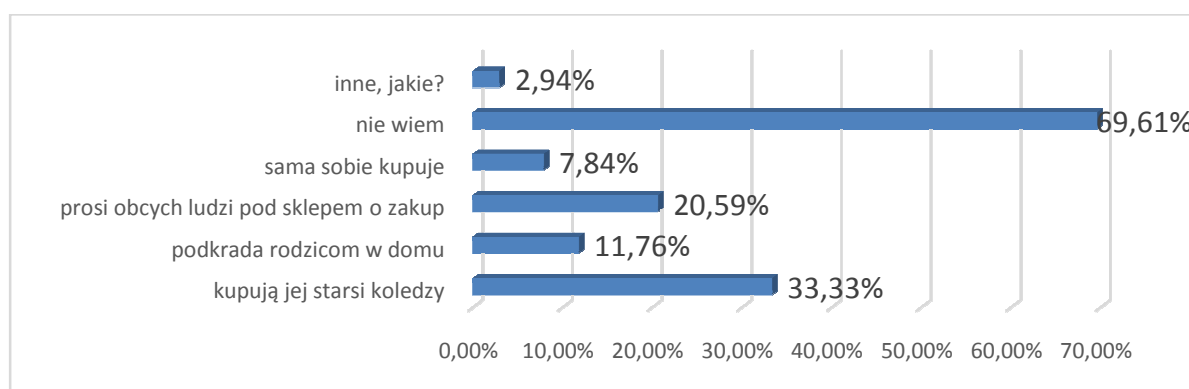
Uczniów zapytano, czy ich zdaniem kupno alkoholu przez osoby w ich wieku jest czymś osiągalnym na terenie Gminy Cielądz. Ponad połowa osób nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie (65,69%). 6,86% uczniów wskazało, że zdobycie alkoholu jest łatwe, a kolejne 27,45% osób uważa, że pozyskanie alkoholu w ich gminie jest trudne.

Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Znaczna część uczniów ze szkół podstawowych z Gminy Cielądz uważa, że młodzież z ich okolicy zdobywa alkohol dzięki starszym kolegom (33,33%), proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup alkoholu (20,59%), podkradają rodzicom w domu (11,76%), rówieśnicy sami sobie kupują (7,84%) lub zdobywają go w inny sposób, jednak nie wskazano tutaj konkretnych przykładów (2,94%). Natomiast 59,61% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

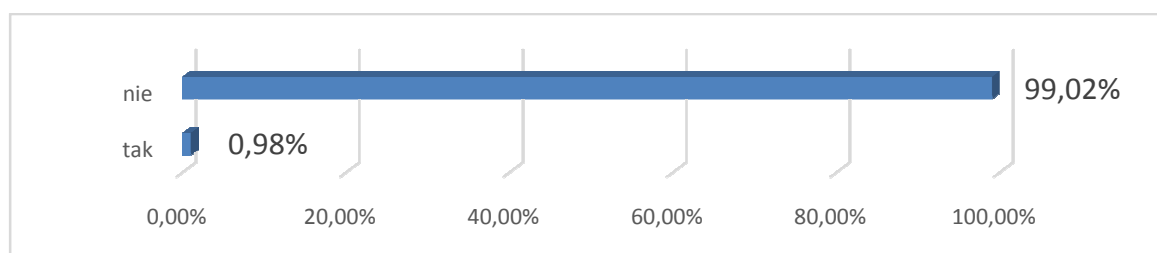
Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

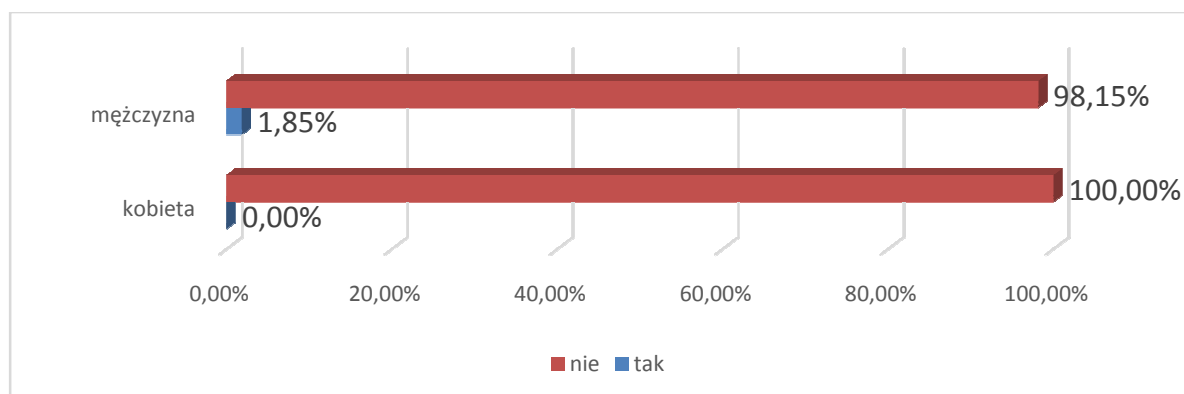
Kolejno, młodych respondentów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Analizując kontakt uczniów z substancjami psychoaktywnymi można zauważyć, iż 0,98% uczniów miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

Po substancje psychoaktywne 1,85%³ chłopców. Dziewczynki w ogóle nie zażywały tego typu substancji.

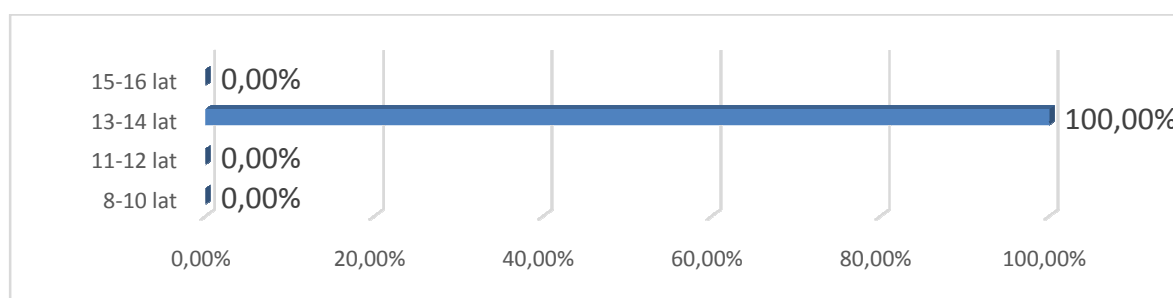
Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze? – w podziale na płeć

Na kolejne pytania dotyczące zażywanie substancji psychoaktywnych odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż zażywały te substancje.

Uczeń sięgający po substancje psychoaktywne zażywał je po raz pierwszy w wieku 13-14 lat.

Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

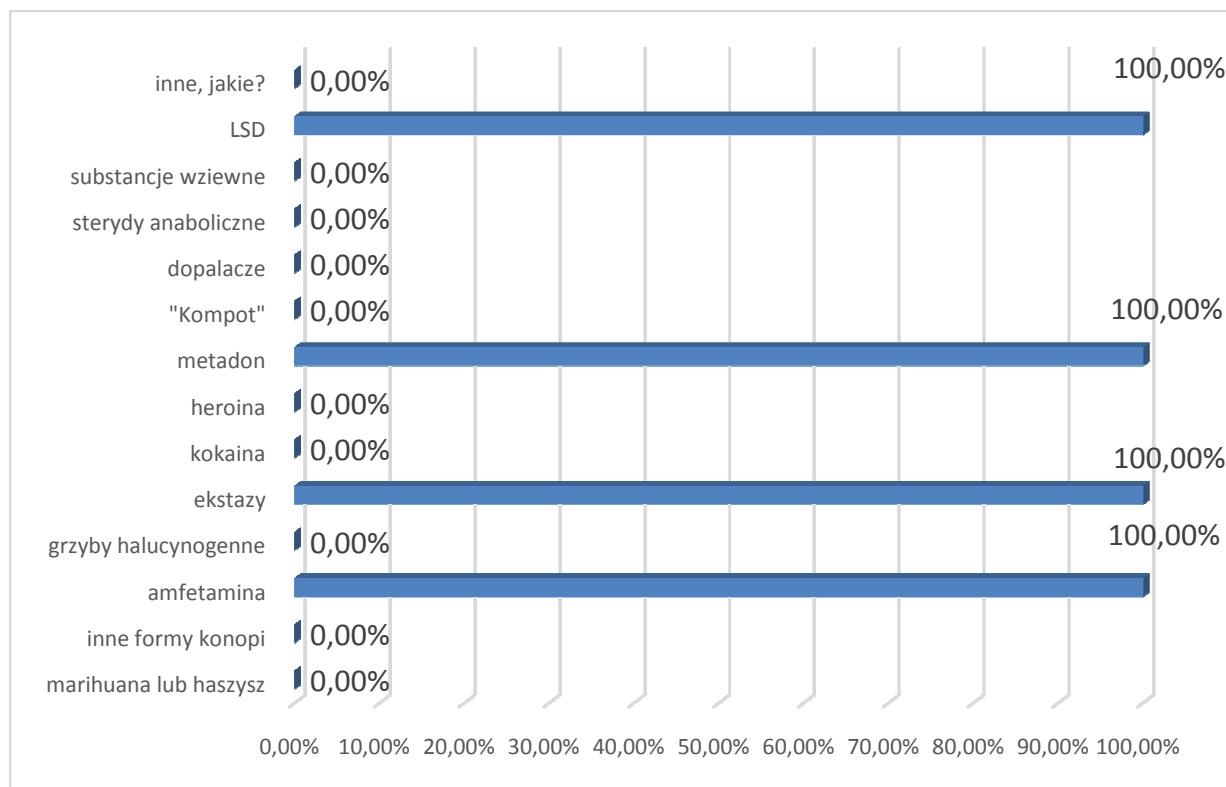

Uczeń, który zażywał substancje psychoaktywne sięgali po: amfetaminę (100,00%), ekstazy (100,00%), metadon (1000,00%) oraz LSD (100,00%).

Warto zaznaczyć, iż wskazania uczniów mogą nie oddawać stanu rzeczywistego. Uczniowie często wskazują wszystkie substancje, które znają, a nie te, które rzeczywiście zażywali.

³ Tj. 1 osoba.

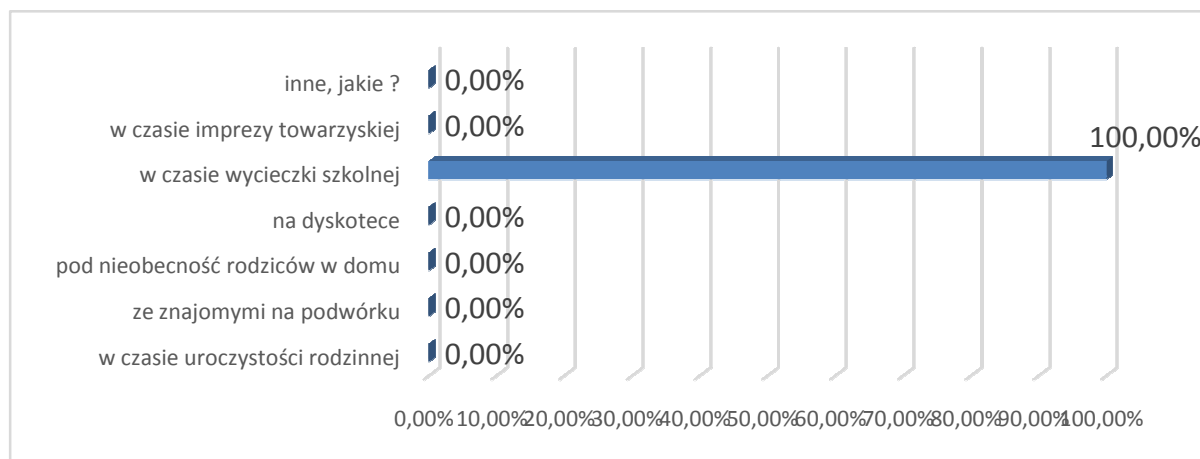
Jakie były to substancje?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczeń ten zażywał substancje psychoaktywne w czasie wycieczki szkolnej.

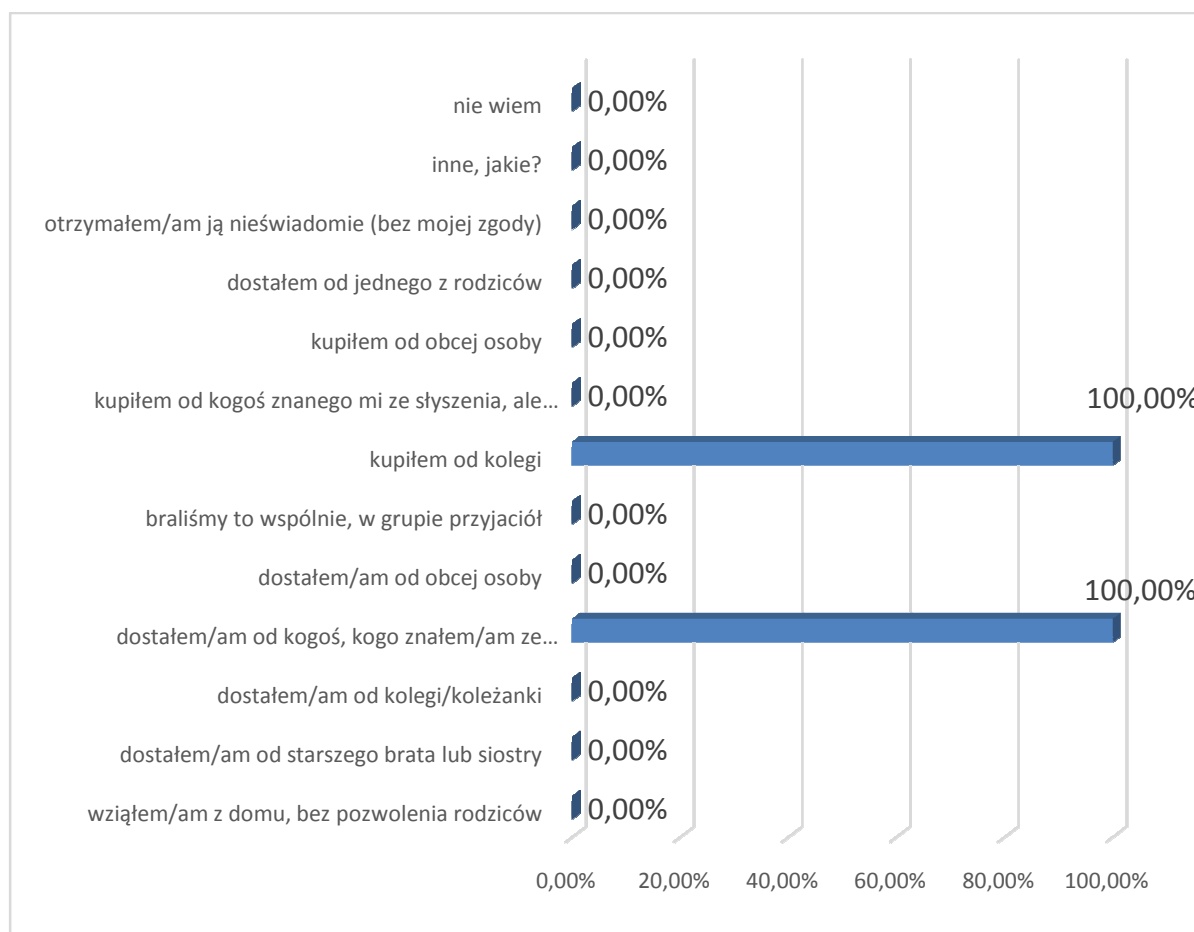
W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie skąd wzięli te narkotyki lub dopalacze. Substancje te kupił od kolegi oraz dostał od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście.

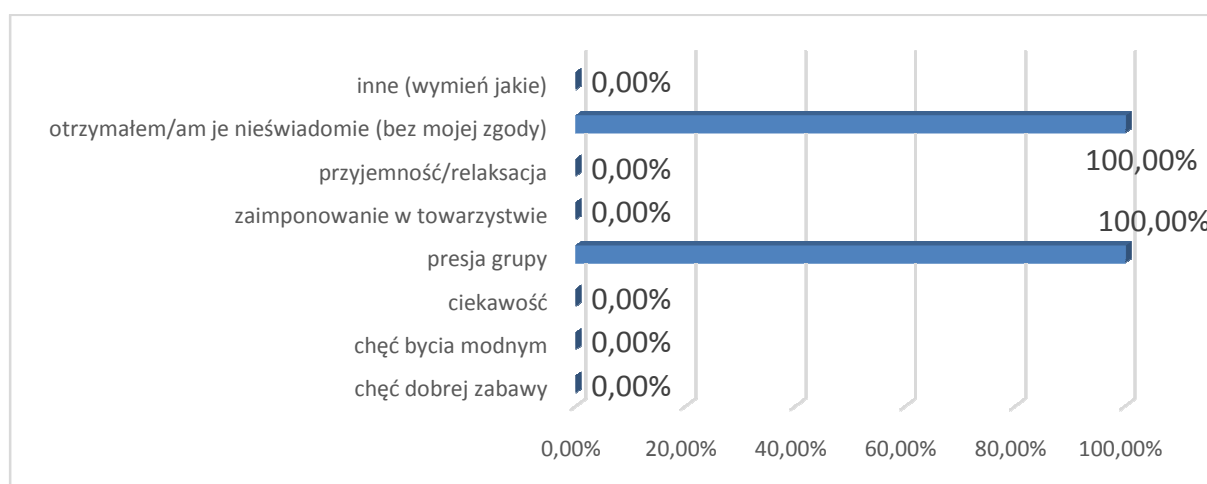
Skąd wzięłeś/wzięłaś tę substancję?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczeń, który sięgał po substancje zakazane zrobił to nieświadomie bez swojej zgody oraz, ze względu na presję grupy.

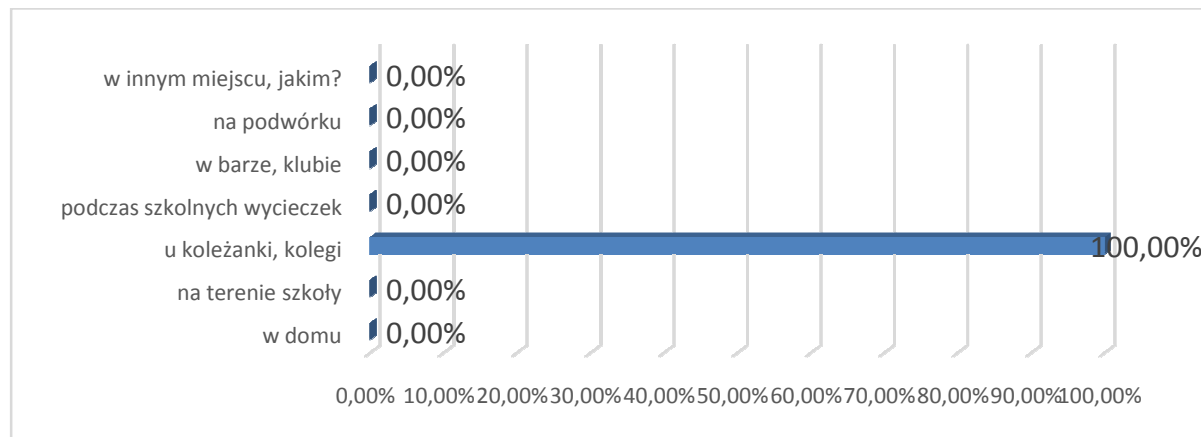
Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Natomiast jeśli chodzi o miejsce zażywania substancji psychoaktywnych to ankietowany wskazał, iż roił to u koleżanki lub kolegi.

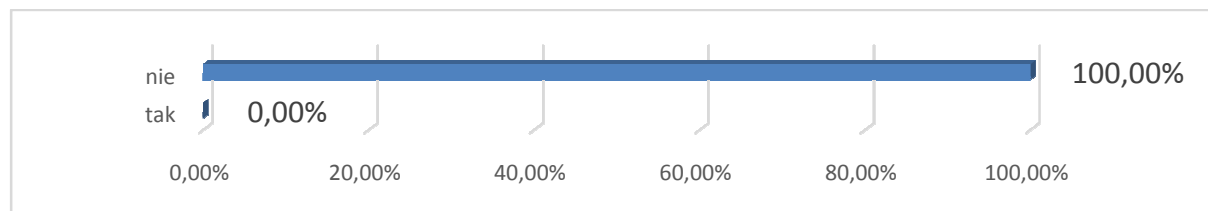
Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

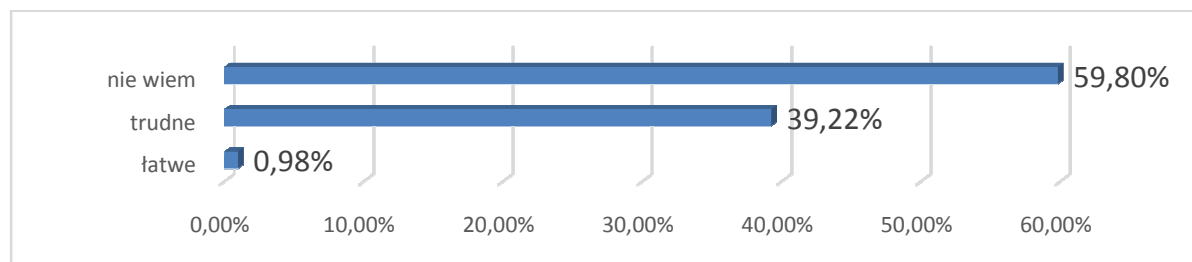
Dodatkowo przyznał, że jego rodzice nie wiedzą o zażywaniu przez niego substancji psychoaktywnych.

Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?

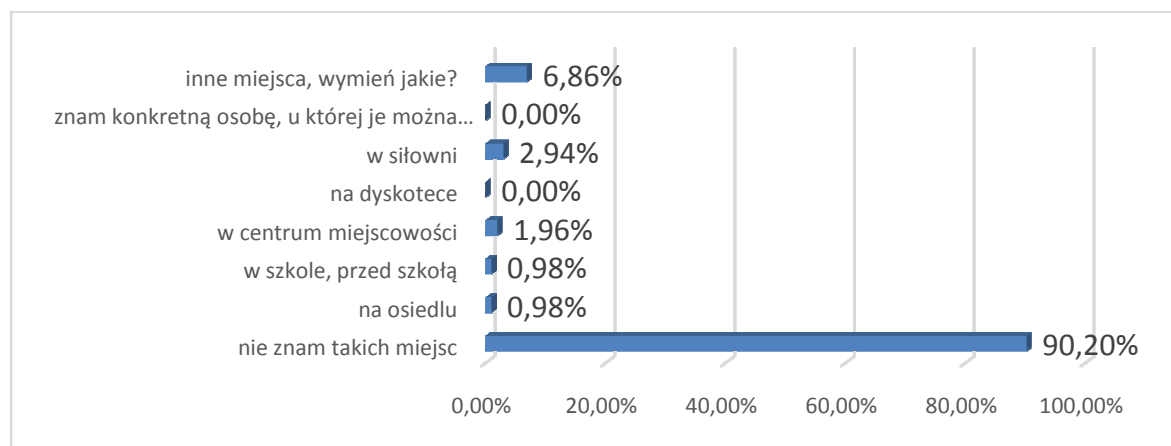
Następnie na kolejne pytanie odpowiedzi udzielali wszyscy ankietowani biorący udział w badaniu. Większość uczniów nie wie, czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy w ich gminie byłoby możliwe – taką odpowiedź wskazuje 59,80% uczniów. 39,22% młodzieży uważa, że jest to trudne, zaś 0,98% uważa, że jest to łatwe.

Gdybyś chciał zdobyć narkotyki lub dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Zdecydowana większość badanych uczniów nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze na terenie Gminy Cielądz (90,20%). Pozostali uczniowie wskazują na: osiedle (0,98%), teren szkoły (0,98%), centrum miejscowości (1,96%), siłownię (2,94%) oraz inne miejsca, których nie wymienili (6,86%).

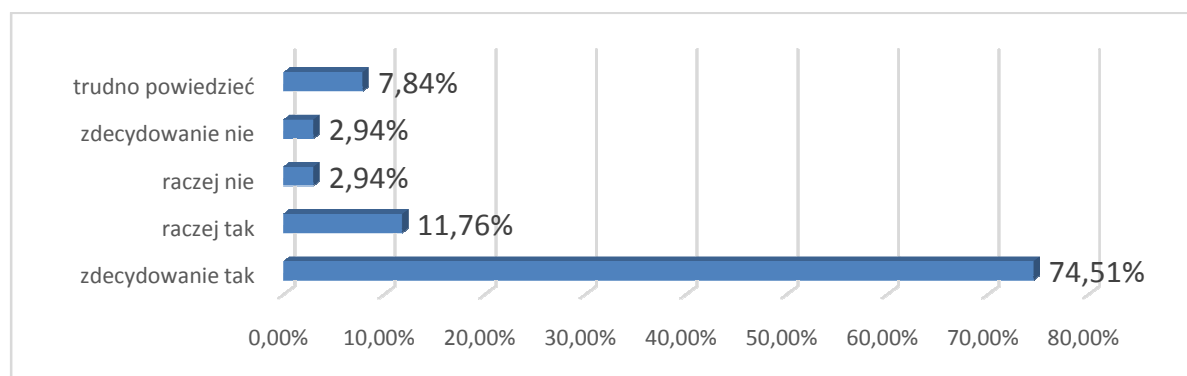
Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

74,51% uczniów sądzi, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia, zaś 11,90% osób uważa, że jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgadza się 5,88% uczniów, w tym: 2,49% sądzi, iż substancje te są raczej nieszkodliwe, a kolejne 2,49% osób uważa, że są one zdecydowanie nieszkodliwe. 7,84% ankietowanych wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

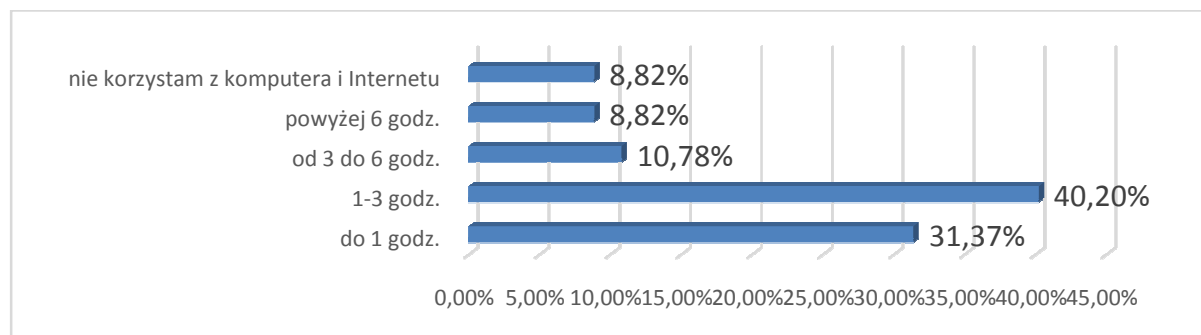
Czy uważasz, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

W Diagnostyce poruszona została także kwestia problemu uzależnień behawioralnych. Na początek ankietowanych uczniów zapytano, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na korzystanie z komputera i internetu.

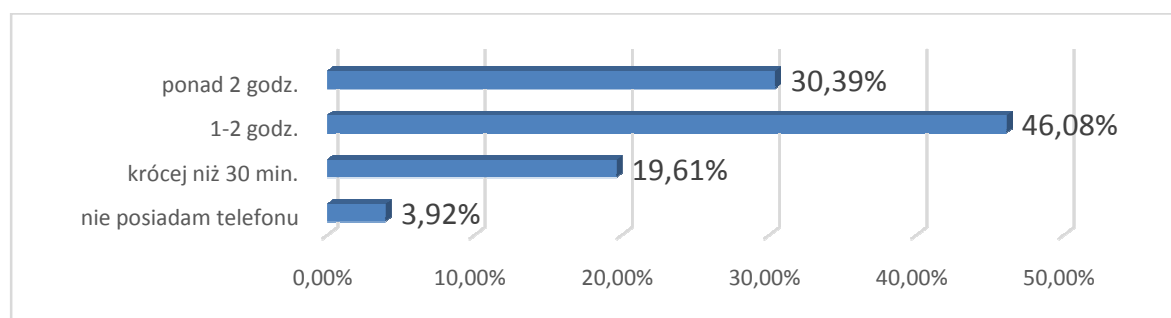
Na korzystanie z komputera/Internetu uczniowie poświęcają każdego dnia: od 1 do 3 godzin (40,20%), do 1 godziny (31,37%), od 3 do 6 godzin (10,78%) oraz powyżej 6 godzin (8,82%). Kolejne 8,82% ankietowanych uczniów nie korzysta z nowych mediów.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

Dodatkowo, uczniów zapytano, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na korzystanie z telefonu komórkowego. Większość uczniów na tę aktywność poświęca ponad od 1 do 2 godzin – takiej odpowiedzi udzieliło 46,08% uczniów. Ponad 2 godziny na korzystanie z telefonu komórkowego poświęca 30,39% uczniów, a krócej niż 30 minut – 19,61% osób. Natomiast 3,92% uczniów nie posiada telefonu.

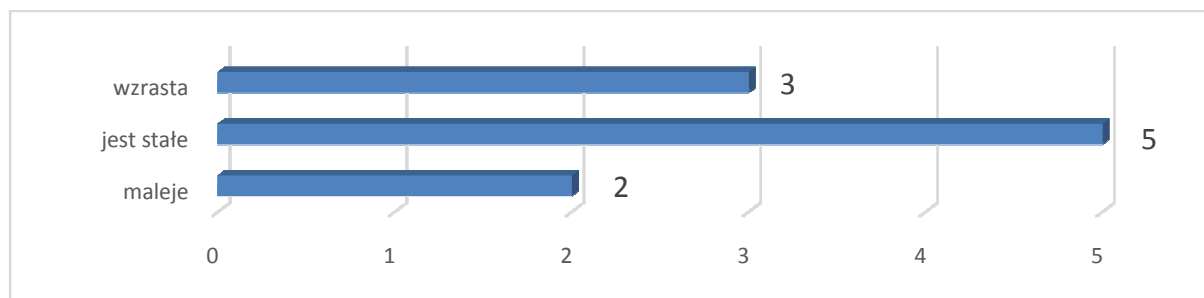
Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z telefonu komórkowego?

Diagnoza – badanie sprzedawców

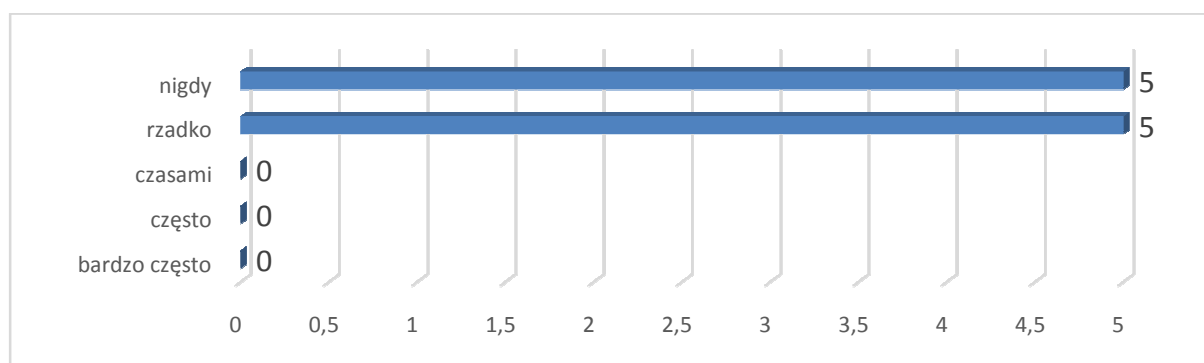
Pytania skierowane do osób pracujących w sklepach na terenie Gminy Cielądz, miały na celu sprawdzenie ich opinii względem skali spożywania napojów alkoholowych przez mieszkańców, ich dostępności dla osób nieletnich oraz znajomości ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Respondentów poproszono zatem, o ocenę poziomu spożycia alkoholu na przestrzeni kilku lat. Dwóch respondentów zauważyło zmniejszanie się poziomu spożycia alkoholu, pięć osób stwierdziło, że jest ono stałe. Warto zwrócić uwagę na to, że trzech badanych wskazało na jego wzrost.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie:

W dalszej kolejności sprzedawców poproszono o ocenę częstotliwości sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim w ich gminie. Pięciu badanych stwierdziło, że do takich sytuacji nigdy nie dochodzi, kolejnych pięciu respondentów uważa, że ma to miejsce rzadko.

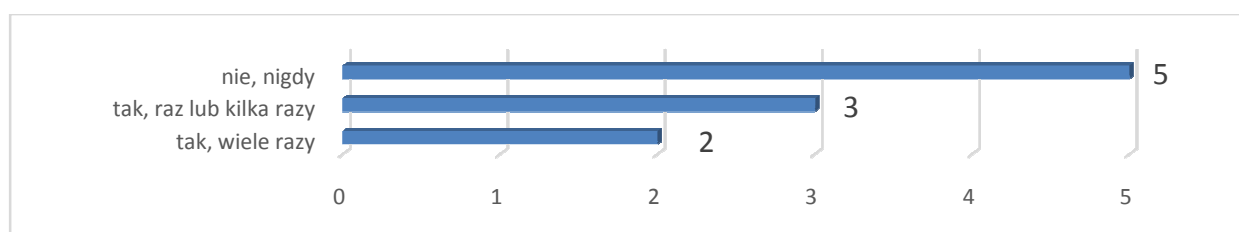
Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

W zamierzeniu diagnozy było również poznanie, jak często zdarzają się sytuacje, że osoba niepełnoletnia próbuje zakupić alkohol w obsługiwanym przez badanych punkcie. Analizując odpowiedzi na to pytanie można zauważyć, że według trzech osób miało to miejsce raz lub kilka razy, zdaniem kolejnych dwóch respondentów przytrafiło się to wiele razy,

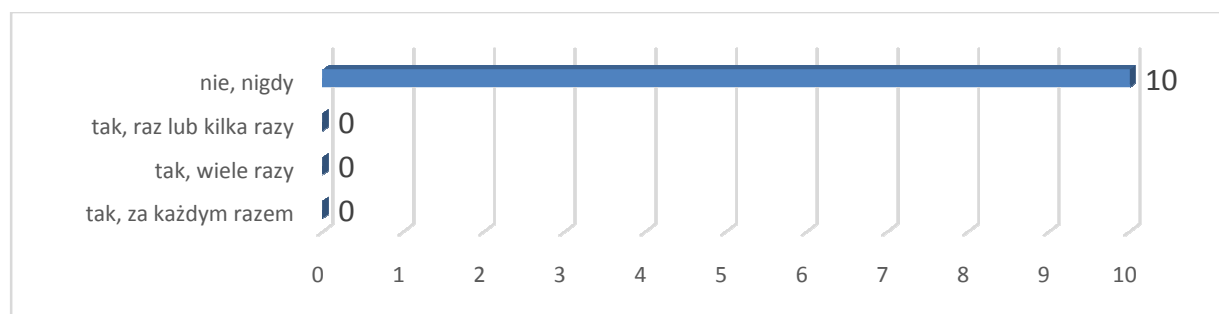
a według deklaracji pięciu badanych nigdy nie zdarzyła im się taka sytuacja.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

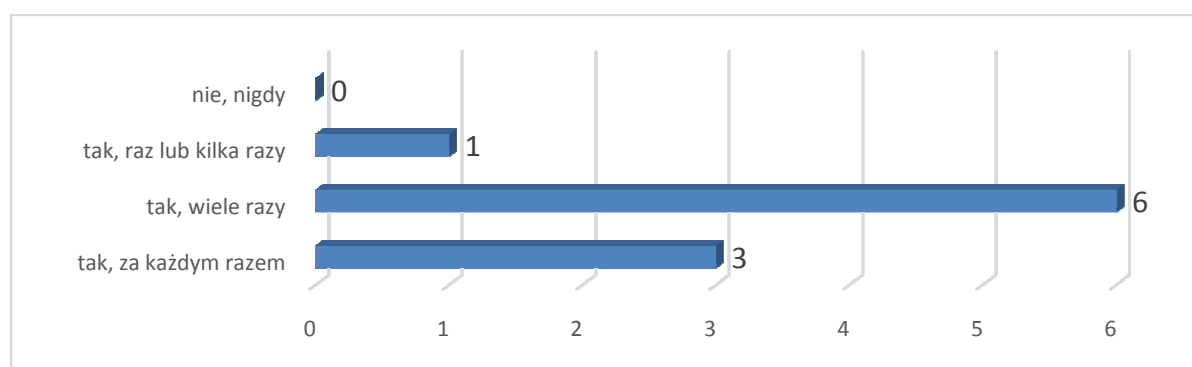
Przeprowadzone badania wskazują na to, że żaden z respondentów nie sprzedał alkohol osobie nieletniej.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

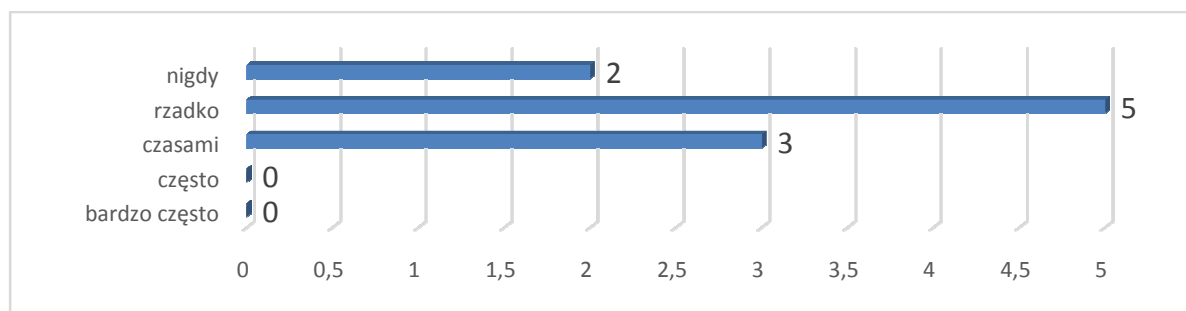
Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, sprzedawcy napojów alkoholowych mają obowiązek kontrolować dokumenty tożsamości klientów, w celu weryfikacji ich pełnoletniości. Na podstawie zebranych danych możemy zauważyć, że nie wszyscy sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie, weryfikują wiek osoby wyglądającej na nieletnią **za każdym razem**. Sześciu badanych pytało o dowód osobisty wiele razy, jeden sprzedawca sprawdzał dowód raz lub kilka razy. Trzech respondentów robi to za każdym razem, gdy ma wątpliwość.

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?

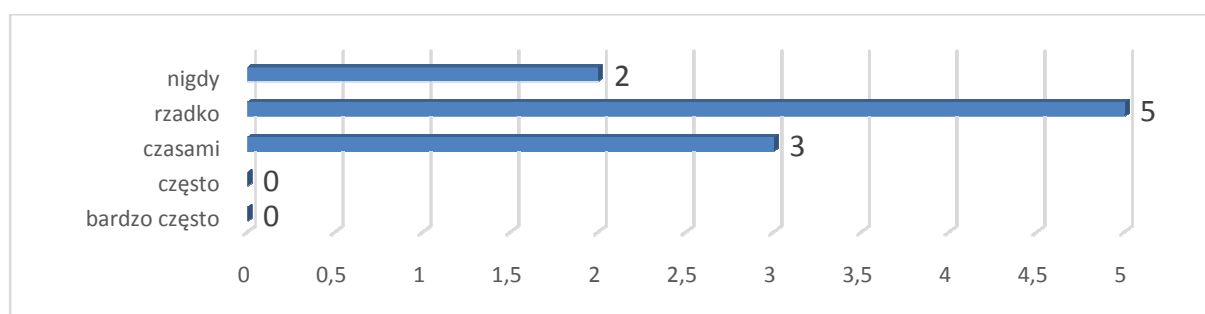
Respondentów zapytano również o to, jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w ich gminie. Dwóch sprzedawców stwierdziło, że taka sytuacja nigdy nie ma miejsca. Pięciu badanych uważa, że dzieje się tak rzadko, według opinii trzech osób zdarza się to czasami.

Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?

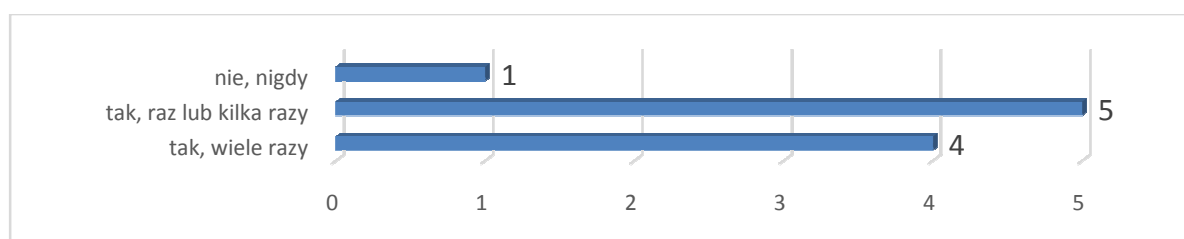
Na pytanie dotyczące częstotliwości sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym na terenie Gminy Cielądz, pięciu sprzedawców stwierdziło, że takie sytuacje na terenie ich gminy mają miejsce rzadko, zdaniem trzech osób alkohol czasami jest sprzedawany osobom nietrzeźwym. Dwóch ankietowanych stwierdziło, że w ich opinii alkohol nigdy nie jest sprzedawany osobom nietrzeźwym.

Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i gminie?

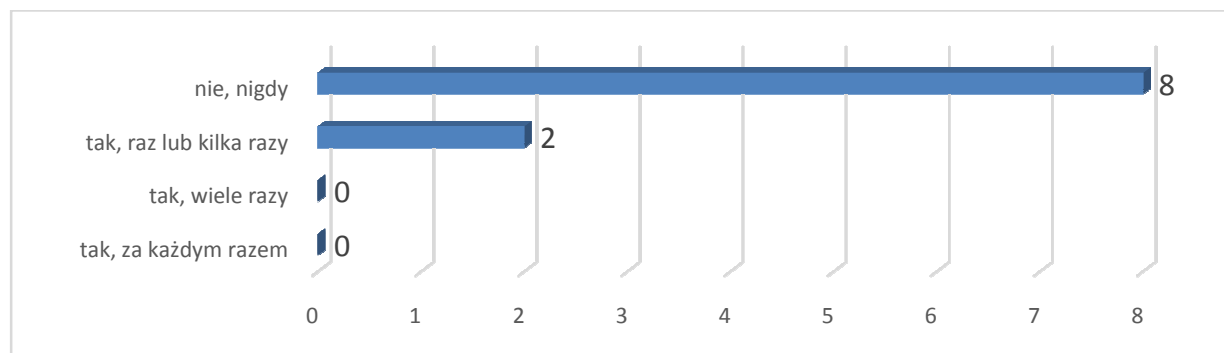
Ponadto na podstawie zebranych danych możemy zauważyć, że według czterech sprzedawców wiele razy i zdaniem pięciu sprzedawców raz lub kilka razy, zdarzyło się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Jednemu badanemu nigdy nie przytrafiła się taka sytuacja.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

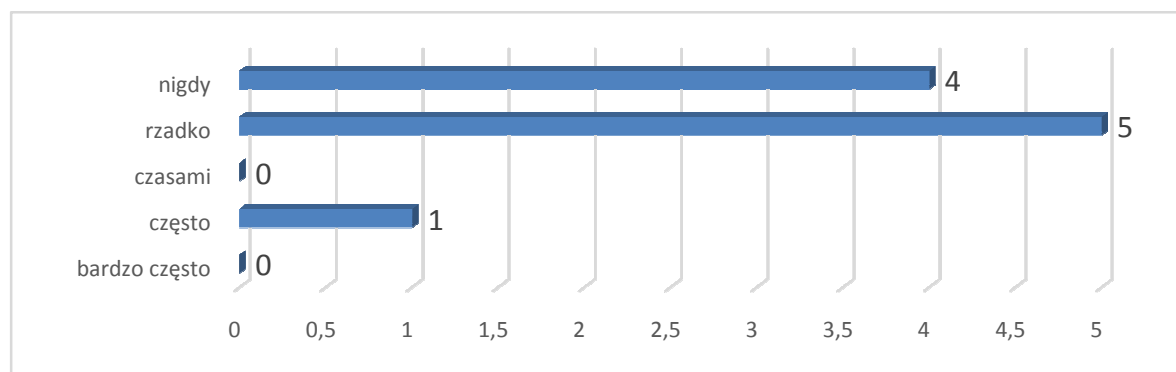
Badania wykazały również, że dwóch respondentów raz lub kilka razy sprzedało alkohol osobie nietrzeźwej. Natomiast ośmiu ankietowanych nigdy nie podało wyrobów alkoholowych osobom nietrzeźwym.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

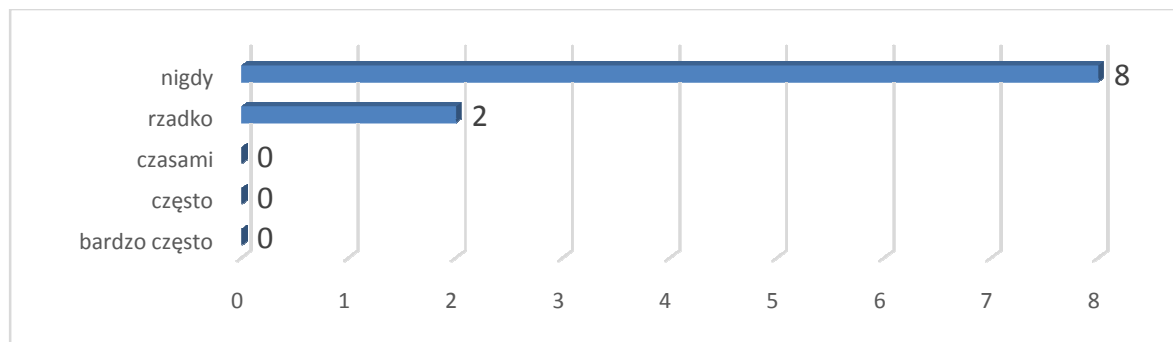
Czterech ankietowanych stwierdziło, że klienci sklepów nigdy nie spożywają alkoholu na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży w ich gminie. W opinii pięciu osób ma to miejsce rzadko, jeden ankietowany wskazał odpowiedź często.

Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i gminie?

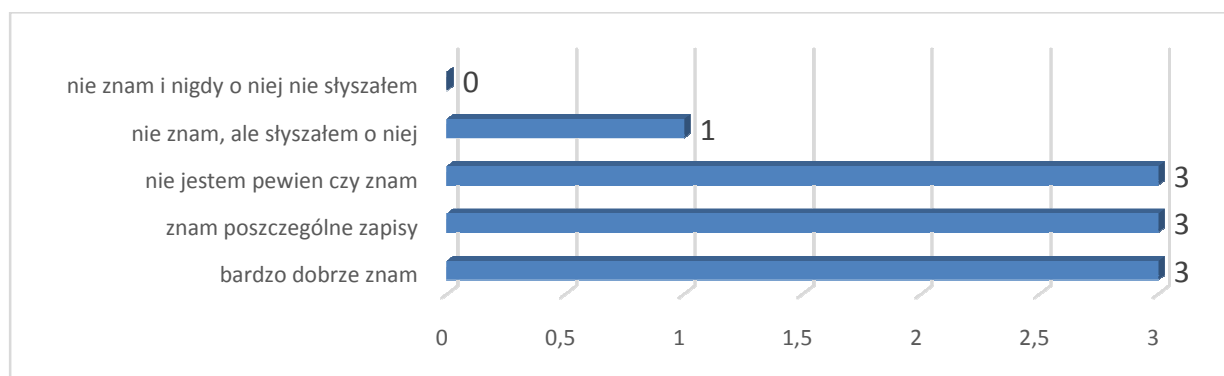
Ponadto na pytanie jak często sprzedawcom zdarza się wzywać policję z powodu zakłócenia porządku przez osobę pod wpływem napojów wysokoprocentowych, na terenie punktów sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy, dwóch sprzedawców stwierdziło, iż takie sytuacje mają miejsce rzadko. Pozostałe osoby, tj. ośmiu respondentów nie miało potrzeby wzywania policji.

Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

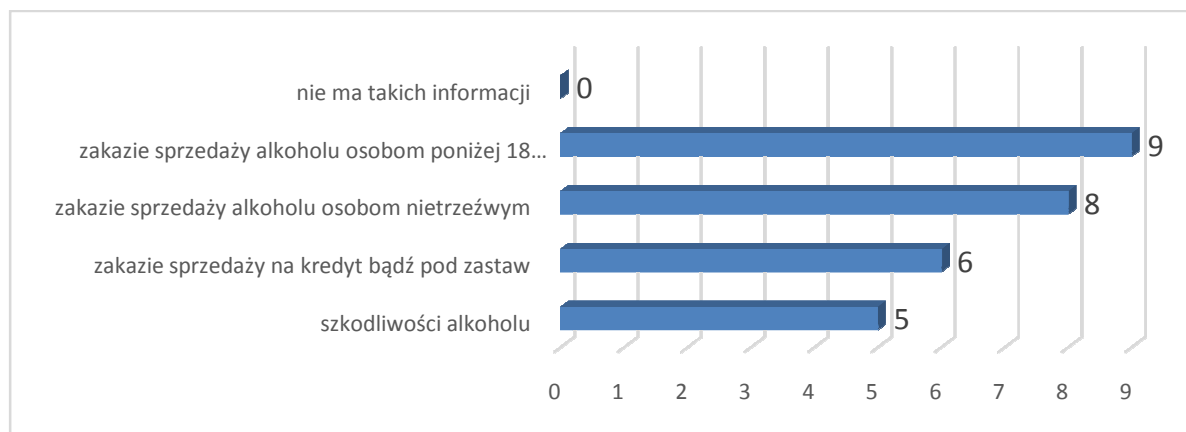
Analizując odpowiedzi na pytanie dotyczące znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącej się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu możemy zauważyć, że trzech respondentów zna bardzo dobrze treść tej ustawy, kolejnych trzech osób zna poszczególne jej zapisy. Ponadto również trzech ankietowanych nie było pewnych czy ją zna, a jedna osoba nie zna ustawy, ale słyszała o niej.

Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącą się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

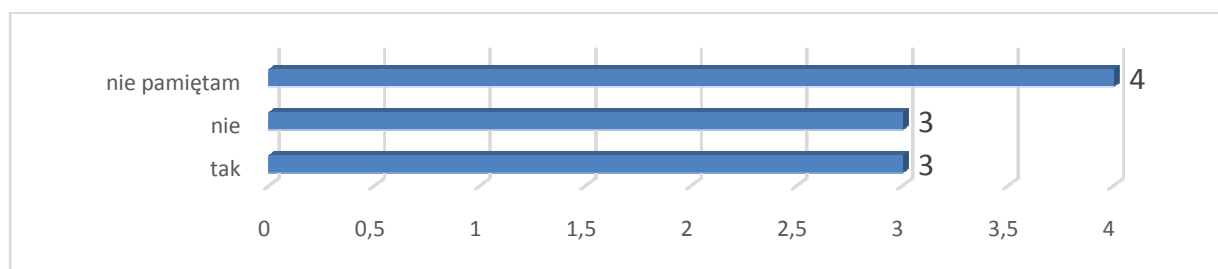
Właściciele punktów sprzedających napoje alkoholowe, mają obowiązek umieścić w widocznym miejscu w swoim sklepie, informację o szkodliwości alkoholu. Badanie ankietowe pokazało, że nie we wszystkich sklepach widnieje taka wiadomość. Umieszczenie informacji o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia zadeklarowało dziewięciu sprzedawców, informację o zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym – osiem osób, natomiast informację o zakazie sprzedaży na kredyt bądź pod zastaw – sześć osób, a informacje o szkodliwości alkoholu posiada w sklepie pięciu sprzedawców.

Czy w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie znajdują się informacje na temat:

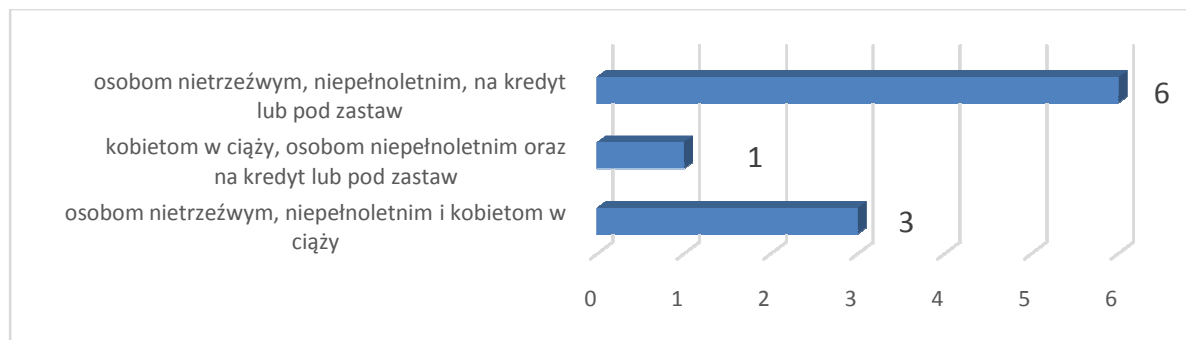
Warto zwrócić uwagę na to, że trzech respondentów brało udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu. Czterech sprzedawców nie pamięta, czy brali udział w szkoleniu. Natomiast trzy osoby nie uczestniczyły w tego rodzaju szkoleniach.

Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

Ostatnie pytanie skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych miało na celu zbadanie ich wiedzy na temat ustawowych zakazów sprzedaży alkoholu. Na podstawie zebranych danych możemy zauważyć, że prawidłową wiedzę na ten temat wskazało sześciu sprzedawców, gdyż stwierdzili oni, że zabrania się sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim oraz na kredyt lub pod zastaw. Trzech respondentów zaznaczyło błędną odpowiedź, tj. „osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży” – ta odpowiedź jest błędna, gdyż wymienia kobiety w ciąży. Jedna osoba zaznaczyła odpowiedź „kobietom w ciąży, osobom niepełnoletnim oraz na kredyt lub pod zastaw” – ta odpowiedź również jest błędna.

Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi? Proszę wybrać jedną odpowiedź.

Wnioski i rekomendacje

Wobec problemów uzależnień, jakie były przedmiotem Diagnozy, wystosowano następujące wnioski oraz rekomendacje.

Rekomendacje co do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

- Dzięki realizowanym programom profilaktycznym wiedza uczniów jest na wysokim poziomie, a skala uzależnień nie przybiera dużych rozmiarów. Zdecydowana większość uczniów uważa, że zażywanie substancji psychoaktywnych jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia (74,51%). Pozytywne wyniki, mogą być konsekwencją inicjatyw edukacyjnych ze strony środowiska szkolnego, dlatego należy kontynuować tę działalność.
- W kwestii spożywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych wśród nieletnich, należałoby prowadzić monitoring tego problemu oraz organizować spotkania edukacyjne zarówno z uczniami, jak i rodzicami na temat zagrożeń wynikających z tego typu uzależnień. W związku z tym zalecana jest dalsza realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, papierosów, narkotyków oraz dopalaczy.
- W opinii młodzieży podejmowane działania profilaktyczne są dla nich ciekawe i chętnie w nich uczestniczą oraz jak widać spełniają zamierzony cel, dlatego warto dalej organizować pogadanki z wychowawcą (50,00% uczniów uważa, że to najciekawsza forma zajęć profilaktycznych) oraz zajęcia z przedstawicielem Policji (24,51%).

W związku z tym ważne jest także edukowanie pedagogów, wychowawców oraz nauczycieli, aby wyposażyć ich w umiejętności potrzebne do prowadzenia świadomej profilaktyki szeroko pojętych uzależnień.

- Warto zwrócić się do instytucji zewnętrznych, których specjaliści mogą prowadzić szkolenia dla nauczycieli z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, nauki asertywności, aktualizacji systemu prawnego oraz sposobów na skuteczne przekazywanie odpowiedniej wiedzy dostosowanej do etapu rozwojowego uczniów. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną szkolenia takie powinny odbywać się również online.
- Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, kontynuowanie organizacji szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych.
- Działania skierowane zarówno do pracodawców, jak i pracowników, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji. Badania pokazały, iż 7,79% osób wykonywało obowiązki zawodowe będąc pod wpływem alkoholu. W tym 3,90% osób robi to rzadko, a kolejne 3,90% osób robi to często.

Profilaktyka uniwersalna – są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Tutaj zaleca się:

- Kontynuację prowadzonych programów profilaktycznych ze względu na fakt, iż są one skuteczne i przynoszą zamierzone skutki.
- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.

- Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia. Utrzymywanie dobrych relacji z innymi niż rodzice kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.
- Propozycje spędzania czasu wolnego dla młodzieży nie powinny dotyczyć jedynie rozwijania zainteresowań. Powinny też koncentrować się na stwarzaniu gruntu, na którym mogą pojawić się te zainteresowania. Służą temu różnego rodzaju zajęcia, które mogłyby odbywać się na terenie szkoły. Należy docierać do młodzieży z informacją o proponowanych formach aktywności z zastosowaniem odpowiednich kanałów i atrakcyjnym przekazem.
- Zaleca się omawianie na zajęciach wychowawczych możliwości spędzania czasu wolnego oraz przedstawianie propozycji różnych form spędzania czasu wolnego. Zaleca się zachęcanie dzieci i młodzieży do aktywności wraz z rodzicami.
- Dalsze wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań - rekomenduje się, aby działania te miały formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.
- Organizację kursów radzenia sobie ze stresem, usprawniania komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Wzmacnianie asertywnych zachowań, pewności siebie i samoakceptacji.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol, papierosy oraz narkotyki wpływają na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności, poprzez kampanie w social mediach. 1,96% uczniów uważa, że te substancje nie niosą ze sobą negatywnych konsekwencji.
- Prowadzenie lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania narkotyków, picia alkoholu i palenia papierosów.
- Rozpowszechnianie informacji z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 3,00% dorosłych mieszkańców nie zna w ogóle danych kontaktowych do instytucji pomocowych i nie wie, gdzie ich szukać, a 41,00% osób nie jest pewnych, czy zna te dane.
- Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Tym rodzinom powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów.
- Na terenie gminy powinna zostać przeprowadzona lokalna kampania uwrażliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożywania. Z zebranego materiału badawczego wynika, iż 3,00% ankietowanych mieszkańców codziennie sięga po alkohol, a 2,60% wypija jednorazowo 11-13 i więcej porcji alkoholu.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym w gminie.
- Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Dane pokazują, iż 7,14% uczniów kupiło sobie samodzielnie alkohol.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Zaleca się:

- Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępu do istniejących form wsparcia.
- Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.
- Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.
- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, alkoholizmem, narkomanią. Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemom społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.
- Wprowadzanie ograniczonej dostępności alkoholu i papierosów na terenie gminy dla młodzieży, poprzez edukację i kontrolę sprzedawców. Pięciu ankietowanych sprzedawców nigdy nie brało udziału w szkoleniu z odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu. Warto podkreślić również, iż nie wszyscy ankietowani sprzedawcy znają ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (bardzo dobrze zna ją osiem osób, a dziesięć zna poszczególne zapisy).

W ramach profilaktyki uzależnień behawioralnych:

- Nie wszyscy dorośli ankietowani znają pojęcie cyberprzemocy (19,00% osób nie zna tego pojęcia), a 18,89% osób przyznało, iż doświadczyło zjawiska cyberprzemocy w sieci.
W związku z tym zaleca się kampanię mającą na celu zwiększenie świadomości osób dorosłych dotyczącej zagrożeń w sieci oraz wskazanie miejsc, gdzie można uzyskać pomoc.
- Biorąc pod uwagę rozwój mediów elektronicznych i związanych z tym zagrożeń, zasadne jest zwiększanie aktywności w działalności szkół w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom, np. poprzez zajęcia profilaktyczne omawiające problem cyberprzemocy

(47,06% uczniów nie zna pojęcia cyberprzemocy). Jednocześnie 9,80% uczniów przyznało, iż doświadczyło tego zjawiska, a 3,92% osób stosowało cyberprzemoc.

- Nie wszyscy uczniowie mają świadomość zagrożeń cyfrowych. Świadczy to o konieczności zaplanowania działań edukacyjnych zwiększających kompetencje informacyjno-medialne i ogólną świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych. Działania te powinny obejmować nauczycieli i uczniów, a także ich rodziców traktowanych jako zintegrowane podmioty uczestniczące w procesie wychowawczym.
- Działaniami z zakresu edukacji powinni być objęci rodzice uczniów: na temat racjonalnych sposobów użytkowania mediów cyfrowych oraz konsekwencji zachowań problemowych i zagrożeń uzależnieniami czynnościowymi.
- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień behawioralnych poprzez organizowanie kampanii społecznych – zwłaszcza adresowanych do dzieci młodszych (w szkole podstawowej i ich rodziców.
- Wymagane jest wdrożenie procedur zwiększających bezpieczeństwo cyfrowe w szkołach ze względu na małą wiedzę uczniów w tym zakresie. Dane pokazują, iż co dziesiąty uczeń nie wie, czym jest cyberprzemoc.

ROZDZIAŁ II – ZAŁOŻENIA I ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program, zgodnie z ust. 2a, jaki został dodany do art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opracowany został na okres 4 lat. Program zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych (wynikających z przeprowadzonej diagnozy) oraz wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych i osobowych służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Cielądz, w szczególności:

- osoby uzależnione (przede wszystkim od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ale również borykające się z innymi typami uzależnień, zwłaszcza uzależnień behawioralnych);
- członkowie rodzin z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, w tym osoby współuzależnione;
- dzieci i młodzież szkolna, w tym ze środowisk zagrożonych i z problemami wynikającymi z uzależnień (ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży);
- najbliższe otoczenie osób uzależnionych.

ROZDZIAŁ III – REALIZATORZY PROGRAMU (POSIADANE ZASOBY)

Jak zostało to już wskazane, realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cielądzu. Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu następujące podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
4. Urząd Gminy w Cielądzu,
5. Placówki oświatowe,
6. Policja – Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej.
7. Gminny Dom Kultury,
8. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń zdrowotnych, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w tym m.in.:
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej;
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej;
 - Poradnia leczenia uzależnień w Rawie Mazowieckiej i inne podmioty lecznicze;
 - Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej.

ROZDZIAŁ IV – CELE PROGRAMU

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, Gminny Program „*stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia*”. Opracowane Cele niniejszego Programu, jak również Zadania (określone w następnym Rozdziale), są zatem zgodne z Narodowym Programem Zdrowia 2021-2025,

jak również Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cielądz.

Działania podejmowane w ramach Gminnego Programu mają na celu m.in.:

1. Rozpoznawanie specyfiki problemów uzależnień na terenie Gminy Cielądz oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
3. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień i zapobieganie powstawaniu nowych, w tym ograniczanie dostępności do alkoholu;
4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dorosłych oraz dzieci i młodzież, jak również odnośnie uzależnień behawioralnych;
5. Upowszechnianie informacji o formach poszukiwania pomocy oraz instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
6. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinie z problemem alkoholowym;
7. Promocję zdrowego stylu życia i zachęcanie do różnorodnych form aktywności mieszkańców gminy (bez środków uzależniających);
8. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
9. Podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wskazane powyżej cele, należy określić jako Cele Strategiczne Gminnego Programu.

ROZDZIAŁ V – ZADANIA PROGRAMU I SPOSOBY ICH REALIZACJI.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemem przemocy (w tym wynagrodzenie zatrudnionych specjalistów, utrzymanie punktu) – kontynuacja działania.
2. Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego.
3. Prowadzenie rozmów przez członków GKRPA, motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
4. Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zgłoszeń i pism z Policji, GOPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
5. Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w celu zapewnienia kompleksowej opieki terapeutycznej w zakresie podstawowego programu leczenia uzależnień.
6. Finansowanie kosztów sporządzenia opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7. Refundowanie kosztów przejazdu osobom uzależnionym, które podejmują dobrowolne leczenie i udział w terapii indywidualnej lub grupowej w otwartych placówkach leczenia uzależnień.
8. Współdziałanie w organizowaniu lokalnych narad i konferencji przy udziale Policji, dyrektorów szkół, GOPS w zakresie diagnozowania i wdrażania systemu pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi.
9. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z dyrektorami szkół, przedszkoli i Policją w rozpoznawaniu zjawisk patologicznych wśród młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania zagrożeń spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych, narkotyków, dopalaczy i innych środków uzależniających.
10. Udzielanie osobom zainteresowanym i ich rodzinom aktualnych informacji na temat dostępnych placówek pomocy oraz instytucji, które są włączone w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy alkoholowe. Informowanie mieszkańców Gminy o możliwości skorzystania z wsparcia dla osób uzależnionych jak i współuzależnionych

członków rodziny poprzez informacje na stronie internetowej Gminy Cielądz oraz tablicy informacyjnej.

Zadanie 2

**Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe,
pomocy psychospołecznej i prawnej,
a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

1. Umożliwianie ofiarom przemocy w rodzinie korzystania ze specjalistycznej pomocy np. psychologicznej, prawnej, zdrowotnej.
2. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności pomoc dzieciom pokrzywdzonym (grupy wsparcia, pomoc psychologa, itp.).
3. Uruchamianie procedury Niebieskiej Karty w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.
4. Kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz finansowanie kosztów tych badań.
5. Kierowanie do sądu wniosku o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz finansowanie kosztów postępowań sądowych.
6. Upowszechnianie informacji dotyczących uzależnień, w szczególności alkoholizmu, narkomanii oraz zjawiska przemocy w rodzinie (przewodniki, ulotki, plakaty, broszury, czasopisma, książki, kampanie lokalne, gadżety itp.).
11. Finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów specjalistycznych, itp. dla członków GKRPA, członków ZI ds. przemocy w rodzinie, pracowników ośrodka pomocy społecznej, nauczycieli z zakresu profilaktyki problemowej i przeciwdziałania przemocy (umowy zlecenia dla trenerów szkolących, faktury za szkolenia, w tym dojazd i poczęstunek).

Zadanie 3

**Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej
w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak
również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym,
w szczególności dla dzieci i młodzieży,
w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania
dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach
opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

1. Organizowanie i finansowanie profesjonalnych, autorskich programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych i terapeutyczno-wychowawczych przeznaczonych dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców.
2. Finansowanie zajęć profilaktycznych w świetlicach wiejskich dla dzieci i młodzieży, w tym m.in. wynagrodzenie opiekuna, zakup materiałów, artykułów biurowych, piwniczych, gier, sprzętu sportowego, żywienia).
3. Udział w ogólnopolskich kampaniach i akcjach informacyjno-profilaktycznych, w tym zakup niezbędnych ulotek, broszur, plakatów, gadżetów oraz ich dystrybucja, w szczególności dotyczących pijanych kierowców, kobiet w ciąży spożywających alkohol, przemocy w rodzinie, dopalaczy.
4. Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, zajęć, imprez, spotkań, wyjazdów profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych integrujących społeczność lokalną, promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu.
5. Organizowanie i finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży (w tym zajęcia w kompleksie boisk sportowych ORLIK), tworzenie dzieciom, młodzieży i dorosłym warunków do spędzania czasu wolnego (np. wyjazdy, zabawy, koła zainteresowań, kluby).
6. Wspieranie i finansowanie sołeckich przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu.
7. Organizowanie konkursów mających podłoże profilaktyczne i promujących zdrowy styl życia, zakup nagród, upominków, poczęstunku dla uczestników.
8. Organizowanie i finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na obozach, biwakach, wycieczkach, koloniach, półkoloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi z uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej zgodnie z wytycznymi NPZ.
9. Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych, w tym uzależnień i przemocy na terenie Gminy.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym.
2. Współdziałanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych z

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. 3. Kontynuowanie współpracy z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie gminy. 4. Współpraca z Policją w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi, młodzieżą w szkołach. 5. Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. 6. Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia. 7. Współfinansowanie działań sportowych i rekreacyjnych realizowanych przez kluby sportowe z tereny Gminy z mające na celu profilaktykę. 8. Współdziałanie z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu. 9. Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
<u>Zadanie 5</u> Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
1. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi. 2. Przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w podmiotach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. 3. Współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
<u>Zadanie 6</u>

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
Przewiduje się możliwość udzielenia wsparcia zatrudnienia socjalnego w centrach i klubach integracji społecznej w celu umożliwienia uczestnictwa w nich osób uzależnionych od alkoholu będących mieszkańcami Gminy Cielądz.

ROZDZIAŁ VI – PRZEWIDYWANE REZULTATY

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji niniejszego Programu obejmują przede wszystkim:

- stały spadek liczby osób dotkniętych uzależnieniami;
- łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu;
- rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny;
- wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków uzależnień
 - w szczególności co do wpływu na zdrowie oraz rodzinę (relacje);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- powszechna wiedza sprzedawców alkoholu na temat ich odpowiedzialności oraz podstawowych regulacji prawnych dot. sprzedaży alkoholu.

Prognozowane zmiany Gmina osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

ROZDZIAŁ VII – FINANSOWANIE ZADAŃ

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie będą środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przeznaczany na realizację programu.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki, pozyskiwane z tzw. „opłat za małpki” na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, Gmina może uwzględnić w budżecie dodatkowe środki własne, w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszego Programu.

ROZDZIAŁ VIII –GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W CIELĄDZU

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. inicjowanie działań zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu,
2. podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:
 - udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia,
 - motywowanie do podjęcia terapii odwykowej,
 - udzielanie informacji o działających grupach wsparcia, klubach i stowarzyszeniach abstynenckich,
3. kontrolowanie przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojówalkoholowych,
4. propagowanie i popularyzowanie wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. współpraca z organizacjami, placówkami, instytucjami i osobami fizycznymi związanymi z problematyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
6. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
7. udzielanie stosownego wsparcia i informacji ofiarom przemocy domowej o możliwości ich powstrzymania, a także prowadzenie do uruchomienia interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
8. udzielanie informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu, które zajmują się profesjonalną i systemową pomocą dla osób i rodzin z problemem alkoholowym lub występowaniem przemocy domowej,
9. w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” i współpraca z zespołem interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10. współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Cielądzu mającane celu prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych.

Zasady wynagradzania Członków Komisji

1. Osobom powołanym w skład GKRPA w Cielądzu przysługuje wynagrodzenie za pracę Komisji. Do podstawowych obowiązków wszystkich członków Komisji należy m.in. udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywujących osobami kierowanymi do Komisji, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każde posiedzenie i dyżur, w formie diety zryczałtowanej w następującej wysokości:
 - Przewodniczący Komisji - 150 zł.
 - Sekretarz Komisji – 130 zł.
 - Członek Komisji – 100 zł.
3. Dieta, o której mowa w pkt 2, przysługuje za udokumentowany podpisem na liście obecności udział w posiedzeniu Komisji. Zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji (a w przypadku jego nieobecności – przez Sekretarza), lista obecności stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.
4. Wypłata diety określonej w pkt 2 następuje na podstawie listy wypłat w terminie 10 dni od daty przekazania listy do Referatu Finansowego.
5. Sekretarz Komisji, z tytułu realizacji dodatkowych obowiązków, określonych w niniejszym Programie, otrzymuje ponadto zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości – 200 zł.
6. Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 5 następować będzie do 27 dnia każdego miesiąca, na podstawie listy wypłat.

Organizacja i podział pracy w Komisji.

1. Posiedzenie Komisji oraz dyżury odbywają się poza godzinami pracy.
2. Do zadań Przewodniczącego Komisji należy organizacja pracy Komisji oraz nadzór nad właściwym wydatkowaniem środków.
3. Za obsługę biurową, przygotowywanie sprawozdań, zestawień oraz innych dokumentów związanych z pracą Komisji jak również za właściwą realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiada Sekretarz Komisji.
4. Członek Komisji odpowiada za realizację obowiązków przypisanych przez Przewodniczącego Komisji.

Zasady dot. podróży członków GKRPA

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą używać do odbywania podróży służbowych w celu podnoszenia swoich kwalifikacji przez udział w szkoleniach, seminariach czy konferencjach samochody osobowe, które są ich własnością, po spełnieniu następujących warunków:
 - przed rozpoczęciem podróży służbowej złożą na ręce Przewodniczącego Komisji pisemny wniosek o wyrażenie zgody na używanie do odbywania podróży służbowych samochodów, które są ich własnością,
 - uzyskają zgodę, na odbycie podróży służbowej samochodem będących ich własnością poprzez podpisanie umowy cywilnoprawnej, zawartej między Przewodniczącym a jej członkiem Komisji,
 - w Przypadku Przewodniczącego Komisji umowę taką podpisuje Sekretarz Komisji.
2. Zwrot kosztów przejazdu w podróży służbowej samochodem stanowiącym własność członka Komisji następować będzie na podstawie polecenia wyjazdu (delegacji) w wysokości wynikającej z przemnożenia ilości przejechanych kilometrów oraz stawki za jeden kilometr przebiegu, która wynosi:
 - 0,40 zł dla samochodu o pojemności skokowej do 900 cm³
 - 0,60 zł dla samochodu o pojemności skokowej powyżej 900 cm³.
3. Zwrot kosztów przejazdu w podróży publicznym środkiem transportu następować będzie na podstawie polecenia wyjazdu (delegacja) w wysokości udokumentowanej biletami.
4. Delegowany zobowiązany jest do złożenia dokumentów stanowiących podstawę rozliczenia kosztów podróży służbowej w terminie 7 dni od dnia zakończenia tej podróży.
5. Przewodniczący Komisji nie odpowiada wobec delegowanego za poniesioną przez niego szkodę w związku z używaniem samochodu prywatnego do celów określonych w poleceniu wyjazdu.
6. Szkody powstałe w wyniku wypadku drogowego lub w związku z używaniem samochodu będą pokrywane wyłącznie przez delegowanego ze środków własnych lub z jego ubezpieczenia.

7. Delegowanemu nie przysługuje odszkodowanie za utratę lub uszkodzenie samochodu powstałe w skutek wypadku w czasie jego używania do celów określonych w poleceniu wyjazdu.

ROZDZIAŁ IX –MONITORING I EWALUACJA

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania niniejszego Programu na terenie Gminy, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2c ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Cielądzsporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wobec tego, podstawowym dokumentem w procesie monitoringu, stanowiącym również podstawę do wypełnienia przez Wójta ww. ankiety, będą raporty realizacji zadań opracowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Raporty będą sporządzane w cyklach rocznych, każdorazowo do końca lutego roku następującego po ostatnim roku sprawozdawczym, którego dany raport dotyczy. Raporty te będą opracowywane w oparciu o sprawozdania (raporty cząstkowe) jednostek organizacyjnych Gminy z realizacji wyznaczonych dla nich zadań oraz wszelkie dane uzyskane od podmiotów publicznych oraz prywatnych zaangażowanych w politykę społeczną, w tym w szczególności przeciwdziałanie uzależnieniom. Raporty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Kierownik OPS (bądź upoważniony pracownik Ośrodka) przedstawia Wójtowi Gminy Cielądzw formie informacji o stanie wdrażania Programu.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Cielądzsporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

ROZDZIAŁ X – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.04.2022 r. do dnia 31.12.2025 r.
2. Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Cielądz.
4. Przy realizacji programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych).